

Őszinte vallomások

Irta: DOMÁN SÁNDOR,

az Aradi Kereskedelmi Testület elnöke

Az Aradi Kereskedelmi Testület ma tartja közgyűlését. Szokatlanul késői időben, a megreformált nyári időszámítás elején tartjuk meg ezt a közgyűlést, mert vártunk, reménykedtünk, biztattuk magunkat, hátha megjön a várva-várt kedvező változás, hogy közgyűlésünket már egy jobb atmoszférában tarthassuk meg. Sajnos, nem történt semmi kedvező fordulat, nem érkezett meg a várt javulás.

Valamennyien tudjuk, éppen az ellenkező értelmű folyamat erősödött, a viszonyok egyre rosszabbak lettek. Jött a mezőgazdasági moratórium, megérkezett a konverzió, bekövetkezett a fizetéseknek és a nyugdíjaknak ismételt leszállítása. Megkaptuk a legújabb devizarendeleket, de ezektől függetlenül csak tovább pusztulnak a fogyasztók, a kihitelezett tételek lassanként behajthatatlanokká lesznek. A bankok nem tudnak hitelt nyújtani és ezt a tényt természetesen követi az a következmény, hogy úgy a gyárosok, mint a nagykereskedők is teljesen beszüntették a hitelezést. Ma ott tartunk, — s ezt semmi okunk sincsen eltitkolni — hogy a kereskedő nem kap hitelt és ezért nem is adhat hitelbe semmit. A kereskedő ma csak tengődik és vagy a saját tőkéjét eszi meg, vagy a régebbi hitelezője erejéből vegtál.

Egyre több és több tagtársunk hagyta el az utóbbi időkben a zászlót és lépett ki az Egyesületből. Fizetéképtelen, cége megszűnt, tönkrement. A megmaradt tagok is tele vannak bajjal, gondnal olyannyira, hogy a kereskedelem közügyével, közös problémáival mind kevesebben és kevesebben foglalkoznak. Talán az is hozzájárul ehhez a jelenséghez, hogy sokan, nagyon sokan látják azt, hogy a Testület minden erőfeszítése — melyet gyűléseken, feliratokban, újságcikkekben kifejt — nem éri el mindig a kívánt eredményt és a közterhek növekedése közepette saját gondjaik befolyása alatt költségeiket még a tagdíjak megtakarításával is apasztani iparkodnak.

Kiírom okulásul a mi szomorú belügyünket. Hadd tudják meg a kereskedők, de tudja meg az egész gazdasági élet; hadd tudja meg mindenki, hogy Aradon még egy esztendővel ezelőtt 270 kereskedő volt a Testület tagja. Ma már csak körülbelül százan vannak, akiknek érdekképviselőt a százhusz éves Aradi Kereskedelmi Testület irányítja.

Egy közgyűlés azonban nemcsak a multtal számol, hanem előre is tekint és sziklaszárdán bizik egy jobb jövő bekövetkezésében. Soha nem volt olyan szükség a kereskedők összetartására, mint ezekben a mai napokban! A megmaradt értékeket csakis közös munkával, csakis együttes összefogással tudjuk megmenteni és ma minden kereskedőnek — ha magát akarja menteni — kötelessége, hogy érdekképviselőtének működésében aktív munkával vegye ki részét.

Erre a munkára, erre a végső erőfeszítésre hívom meg a mai közgyűlésre Aradváros összes kereskedőit és kérem, elvárom, hogy ott is legyenek!

Lezuhant és szörnyethalt Endresz György magyar óceánrepülő

A „Justice for Hungary” hősnének és Bittay Gyula légügyi főellenőrnek megrendítő katasztrófája --- A katasztrófa a római repülőtér mellett történt --- Utolsó út az óceánrepülő kongresszusára --- Indulás a mátyásföldi repülőtérrel --- Délután három órakor jelent meg a magyar repülőgép Róma fölött

A két magyar repülő megszenesedett holttestét vették ki a repülőgép roncsai közül

Megrázó és megdöbbentően tragikus szerencsétlenség hírére röpitette ma világgá a táviró, a telefon és a rádió mikrofonja. A délutáni órákban érkezett első, szűkszavú jelentés csak szárazon arról számolt be, hogy Endresz György óceánrepülő, a „Justice for Hungary” diadalmas pilótája, Bittay Gyula légügyi főellenőr, navigátorral, a neves magyar repülővel együtt a római repülőtérre az Óceánt járt magyar repülőgéppel lezuhant és halálát lelte.

Endresz György tragikus módon bekövetkezett halálának híre mélyszéles megdöbbenést és gyászt váltott ki nemcsak Magyarországon, de világszerte, Endresz, aki társával Magyar Sándorral együtt az elmúlt év nyarán átrepülte az Óceánt, nemcsak a magyar nemzet hőse és halottja, de halottja az egész emberiségnek.

A megdöbbentő tragédiáról és annak részleteiről az alábbi részletes tudósításunk számol be:

Endresz György ma reggel kilenc órakor startolt a „Justice for Hungary”-n a Mátyásföldi repülőtérrel Ausztrián keresztül Rómába; hogy résztvegyen ott az óceánrepülő kongresszusán. Az előzetes jelentések szerint a próbarepülések alkalmával a gép teljesen megbízhatónak bizonyult. End-

Lánggal égve zuhan le a magyar repülés büszkesége

Pontosan három órakor azután mégis megjelent a római repülőtér felett a piros felületű és a magyar trikolorral díszített repülőgép, melyet az egybegyűltek hatalmas tömege lelkes ovációval fogadott.

— Evviva! Evviva!

Hangzott a kiáltás, minden szem a gépre szegeződött, amely a leszállásra készülve, többször megkerülte a repülőtérrel. A tömeg ajkán azonban egyszerre elhalt az éljenzés, mindenkinek torkán akadt a szó, a szemek dermedten tekintettek a magasba: a „Justice for Hungary”, amely a két kontinenst elválasztó Óceán hatalmas távolságát rekord idő alatt repülte át, éles fordulatot vett, motorjából lángnyelvek csaptak fel és egy pillanatra eltűnt a nézők szemel elől. Majd pedig hatalmas robbanás hallatszott — a „Justice for Hungary”, a magyar repülés büszkesége a római repülőtér környékező dombokon lezuhant.

Egy idegeket roncsoló negyedóra

A pillanatnyi dermedt csendet most hatalmas zaj váltotta fel, mindenkiből a rémület kiáltása tört ki, pánik keletkezett, az egész tömeg abba az irányba vette útját, amerre a repülőgépet zuhanni látta. A nők közül számosan elájultak, ezeket természetesen azonnal orvosi segélyben részesítették. A repülőtér személyzete azonnal kordont vont és csak a ha-

reszt Lázár Andor, az Országos Testnevelési Tanács elnöke indította utnak.

A kongresszusnak Endresz lett volna egyedüli olyan tagja, aki az Óceánt keresztül is repülte. A többiek csak megkísérelték az Óceán átrepülését, de nem sikerült célhoz érniük. A „Justice for Hungary”-n Endreszen kívül Bittay Gyula navigátor ült.

Róma fölött megjelenik a Justice for Hungary

Rómában a repülőtérre már a kora délutáni órákban hatalmas tömeg gyűlt össze, hogy a magyar óceánrepülő fogadja. Megjelent a repülőtérre Balbo olasz légügyi miniszter, a magyar követség teljes személyzete, valamint számos előkelőség is. A „Justice for Hungary” érkezését délután három órára várták, azonban valamivel három óra előtt a repülőgép megszüntette rádió-jelentéseinek leadását, amiből Rómában arra következtettek, hogy a gép rádió-készüléke elromlott. A jelentések híján tehát teljesen bizonytalan volt, hogy a repülőgép mikor érkezik meg a római aerodromra. A közönséget azonban ez nem kedvetlenítette el és a nap tűző sugarai között türelmesen várták a „Justice for Hungary” megérkezését.

társági embereket és a mentőket engedték a szerencsétlenség színhelye felé, ahol hatalmas lángokkal égett a „Justice for Hungary”. A tüzoltóság percek alatt munkába állott és minden erejével arra törekedett, hogy megközelítse a gépet és a szerencsétlen repülőket kimentse a lángtengerből. A tüzoltóság munkája azonban nagyon lassan haladt előre és csak egy ideget roncsoló negyed óra után sikerült a repülőgépet tüzet lokalizálni. Ekkor természetesen már halvány remény sem volt arra, hogy a repülőgép utasait megmenthesék az életnek és a mentőknek már csak Endresz György és Bittay Gyula szinte teljesen megszenesedett holttestét sikerült kihozniuk a „Justice for Hungary” megüszkösödött váza alól. A két szerencsétlen magyar repülő holttestét a legközelebbi kórház halottas házába szállították, ahol felravatalozták őket. Endresz és Bittay holttestét a kongresszusra egybegyűlt óceánrepülő szállították a halottas házába.

A „Justice for Hungary” mellé az olasz hatóságok őrséget rendeltek ki. A repülőgép romjain a „Justice for Hungary” felirást már nem lehet elolvasni. A mentők egy ezüst cigarettatárcát találtak a gépben, amelyről azt hiszik, hogy Endreszé volt. A római magyar követség hatalmas koszorút helyezett a két repülő ravatalára.

A katasztrófa után Rómából telefonon hívták fel a mátyásföldi repülőtérrel, amelynek

vezetőségével tudatták a megdöbbentő szerencsétlenséget. A magyar fővárosban pillanatok alatt terjedt el a szerencsétlenség híre, mely általános megdöbbenést keltett. Az emberek az uccán csoportokban tárgyalják a borzalmas szerencsétlenség részleteit. Több házban kitűzték a gyászlobogót.

Rácz György, a Magyar Légiforgalmi Társaság igazgatója vállalkozott arra, hogy a szerencsétlenséget kiméletesen tudassa Endresz Györgynek a Bellevue-szállóban lakó feleségével, aki anyai örömök elé néz. Endresz né csodálatos lelki nyugalommal fogadta férje szörnyű tragédiájának hírét, később azonban teljesen összeroppan, Sógornője állandóan mellette van és vigasztalja.

Ujabb római jelentések szerint a szerencsétlenség okáról két verzió terjedt el. Az egyik verzió szerint a repülő az elromlott rádiókészülék megjavításán fáradozott és ekkor a motorba olyan erős áram jutott, amelynek következtében a gép kigyulladt. A másik feltevés szerint Endresz tragédiáját az okozta, hogy nem ismerte Olaszország légügyi viszonyait. Olaszországban különösen nyáron a földtől mintegy százötven méter magasságban légtölcsérek képződnek, amelyek az olyan pilótáknak, akik a helyzetet nem ismerik és a kik egy ilyen tölcserbe meglepetésszerűen kerülnek, tragédiájukat okozhatják.

Az olasz légügyi hivatal a Justice for Hungary katasztrófájáról a következő közleményt adta ki:

Lángok csapnak föl a domb mögül

Ma délután 14 óra 45 perckor a Vittorio-repülőtéren a Justice for Hungary, amelyen Endresz György, a hírneves magyar óceánrepülő és Bittay Gyula légügyi főellenőr ült, egy közeli domboldalba ütközött, kigyulladt és elégett. A repülőgép mindkét utasa meghalt.

A délutáni órákban érkezett egyébként Rómába Bibescu herceg, román repülőgépével. Közvetlenül utána, három óra tájban tűnt fel az égen a Justice for Hungary. A gép alacsonyan repült és láthatóan leszállásra készült.

nél, Walkó Lajos külügyminiszternél és Gömbös Gyula honvédelmi miniszternél. A követ ezután részvétlátogatást tett nejevel együtt a szerencsétlenül járt Endresz György özvegyénél és Olaszország népének nevében kifejezésre juttatta úgy az olasz nép, mint az olasz kormány mélyszégyenét, annál is inkább, mert népe tulajdon fiainak tekinti a szerencsétlenül járt hős magyar repülőket.

A szerencsétlenség okáról elterjedt különböző verziók közül egyre inkább előtérbe kerül az egyik legelfogadhatóbbnak látszó körülmény, amely szerint egy a levegőben támadt légüres tér okozta a végzetes katasztrófát. Ab-

Endresz György Perjámoson született . . .

Endresz György 1893-ban született a temesmegyei Perjámoson, így tehát mindössze 39 éves korában lelta halálát. Temesváron a hadapródiskolát végezte el és 1912-ben a győri gyalogezredben működött, mint zászlós. A háborút részint a gyalogságnál, részint a repülőknél töltötte el és hősiességéért számos kitüntetést kapott. Négy elismert légi győzelme volt. A háború után kivándorolt Amerikába, de később visszajött onnan és ő lett az Aerószövetség első sportrepülő oktató pilótája.

Oceáni útjára Magyar Sándorral 1931. július 15-én, amerikai időszámítás szerint délelőtt 11 óra 32 perckor startolt és július 16-án este hét órakor szállott le a bicskei állomáson. Endresz és Magyar 13 óra és 50 perc alatt repülte át az Óceánt és ezzel megdöntötte a Post és Gatty által felállított 15 óra 40 perces rekordot. A két óceánrepülő amerikai startjánál jelen volt az Aradi Közlöny tudósítója, Razel László is, aki akkor részletes riportban számolt be a két magyar óceánrepülő elindulásáról. A start előtt Endresz még meglátogatta Cincinnatiában élő szüleit. Amikor a repülőgép végleg eltűnt az egybegyűttek szemei elől, többen megjegyezték:

— Biztos gép, jó pilóták, ezekkel nem történhetik szerencsétlenség . . .

Mint ahogy a kó r nem is történt. Egész

ban az esetben, ha jelentősebb magasságban érte volna ez a légüres tér a repülőgépet, olyan gyakorlott pilóta, mint Endresz, minden bizonnyal keresztül vergődött volna az úrön. Tekintve azonban, hogy a repülőgép már rendkívül alacsonyan, alig 120 méter magasságban volt, amikor a légüres térhez ért, Endresz már meg sem kísérelhette a menekülést. A gép éles kanyart vett, villámgyorsan zuhanni kezdett, a zuhanástól áttűzesedett motor felrobant, a benzintartályok megrepedtek, a gép pillanatok alatt lángban állott és mint egy lobogó fákllya zuhant le a repülőteret környező dombokra.

Magyarország lázban várta a „Justice of Hungary” megérkezését. A mátyásföldi repülőterre ezrekre menő tömeg gyűlt össze. Ott volt többek között József főherceg, József Ferenc főherceg, Bethlen István gróf akkori magyar miniszterelnök, Gömbös Gyula, Bud János, Sciovszky Béla, Klebelsberg Kunó és Mayer János miniszterek. A megérkezés után az ünnepek sorozata következett. A miniszterelnökségen Bethlen István gróf üdvözölte a vitéz repülőket a kormányzó, a magyar kormány és a magyar nemzet nevében. Endresz György pedig még akkor este kijelentette, hogy vállalkozna az ut megismétlésére oly formában, hogy Budapestről leszállás nélkül New-Yorkba repülnének vissza a „Justice for Hungary”-n. A két magyar repülőnek később maga a miniszterelnök nyújtotta át Rothermere lord tízezer dolláros díját.

Az ünnepek sorozata napok után sem ért véget. Diákleányok keresték fel Endreszt szállodai lakásán és autogrammot kértek. Endresz pedig így írta alá a nevét: „Endresz Gyurka”. Az egyetemi hallgatók Ligeti Miklós szobrászművésszel megmintáztatták mélszobrát, hogy világhíressé vált oktatójuk képmását felállítsák a műegyetemi sportrepülők érdi repülőterén.

A SIMAY-féle

Uszoda és Napfürdő, ma, vasárnap megnyílik!

Férflaknak déli 1 óráig.

Nők és férflaknak együtt d. u. 6-8-ig.

Uszás tanítás.

Egyszerre éles fordulatot vett. A nézők szerint nagyon éles szögben fordult, egyszerre pedig oldalt billent és sebésen zuhanni kezdett. Pillanatok alatt eltűnt a közönség szeme elől. A nézőközönségen hatalmas izgalom vett erőt, a férfiak szemében könny csillogott, az asszonyok közül pedig többen rosszul lettek. Egyszerre lángok csapnak fel a domb mögül, a repülőgép kigyulladt.

A várakozók nyomban a katasztrófa színhelyére siettek és kivették a gép alól a már szenesedni kezdett holttesteket, amelyeket a Celio-kórházba szállítottak. Balbo tábornok, olasz légügyi miniszter megindult hangon tolmácsolta részvétét a repülőtéren levő Wodianer követségi tanácsosnak és Schindler katonai attasénak, akik a hős magyar repülő üdvözlésére jelentek meg. A légügyi miniszter kijelentette, hogy ismerte és becsülte a halott hősöket. Endresz Györgyhez pedig baráti kapcsolatok fűzték.

Gyászlobogók Budapest épületein

Budapestről jelentik: A magyar főváros teljesen a szörnyű római katasztrófa hírének hatása alatt áll. Délután háromnegyed öt órakor érkeztek az első hírek, néhány perc múlva pedig megjelentek az uccákon a budapesti napilapok különkiadásai. Az összes lapok, kivétel nélkül, különkiadásban tudatták a közönséggel a megrendítő szerencsétlenséget. A középületekre, valamint számos magánháza gyászlobogót tűztek ki, az uccákon pedig sirva ujságolták egymásnak a megtudott részleteket az emberek. Az üzletek kirakataiba kitétték a Justice for Hungary gyászlatyollal bevont bronzszobrát. A budapesti rádió délután öt órakor röptette világgá a rettenetes katasztrófa hírét.

A szerencsétlenség hírének elterjedése után Mario Arlotta budapesti olasz követ, Oxilia alezredes, katonai attasé kíséretében részvétét fejezte ki Károlyi Gyula miniszterelnök-

Szabad a deviza- és valutakivitel hétfő reggelig

Átmeneti intézkedés a devizakorlátozó rendeletben -- Tisztázódnak a homályos intézkedések -- Aranypénz és nyersarany kivitele tilos -- Postán tízezer lej értékű devizát vagy valutát lehet küldeni -- Hírek az aranybányák bérbeadásáról és hárommilliárd lej kibocsátásáról

A jegybank fiókjainak körzetébe tartozó pénzüintézetek foglalkozhatnak deviza-kereskedéssel

A felelős kormánytényezők, ugylátszik, hogy végre is belátták, hogy a kellő végrehajtási utasítással el nem látott devizakorlátozás nemcsak a legnagyobb zavarokat idézi elő, de tetemes károkat okoz úgy a kereskedőknek, mint a külföldre készülő utasoknak. A kormány éppen ezért legújabb intézkedésével átmeneti időt adott az érdekelteknek, hogy akár román, akár idegen állampolgárok, hétfő reggelig tetszés szerinti idegen valutát és devizát vihessenek magukkal ki az országból, anélkül, hogy ez ellen a vámhivatalok bármily ellenvetéssel élhetnének. A pénzügyminiszteri rendeletet a curtici-i vámhivatal, valamint a többi vámhivatalok már meg is kapták.

A pénzügyminiszteriumnak ezt a rendeletet alátámasztja a vámvezérigazgatóságnak az újabb intézkedése, amelyet ma küldött szét a vámhivataloknak és amelynek értelmében május 23-tól, azaz hétfőtől kezdve a külföldre utazók a Banca Nationala speciális engedélye nélkül csak ötezer lejt vihetnek magukkal lej-

bankjegyekben. Ezenkívül azonban még 15 ezer lej értékűnek megfelelő idegen valutát. Így tehát összesen huszeder lejnyi pénzüértéket vihetnek magukkal az utasok. Ez az összeg azonban csekély formájában nem vihető ki. Ha valaki ennél nagyobb összeget akar kivinni, akkor ehhez jogositványt kell szereznie a Banca Nationalától, amelyben feltüntetik a kivitelre engedélyezett értékeket, csekkeket. Ezeknek a jegyzékét, ugyancsak a Banca Nationala által az utlevélbe is be kell vezetetni. Aranypénz, vagy nyersarany kivitele mindenképpen tilos. A be nem vallott, illetve engedély nélkül kivinni szándékozott értékeket a vámtörvény értelmében elkobozzák és a tulajdonosokat csempészés miatt bíróság elé állítják. Abban az esetben, ha az utasok a határon ugyan bejelentik valutáikat, de a Banca Nationala engedélyével nem rendelkeznek, akkor a szóban lévő összegeket elveszik és a Banca Nationala központjába szállítják.

A vámtisztek kötelesek figyelmeztetni a

beutazó külföldieket, hogy irassák be utlevélükbe a magukkal hozott valutákat, mert *másképpen nem vihetik ki újra azokat, még ha csak átutazznak is.* Amennyiben a külföldi hosszabb ideig tartózkodik az országban, akkor az utlevélben feltüntetett értékeket csak a Banca Nationala jogosítványával viheti ismét magával.

A postavezérigazgatóság ma újabb rendeletet bocsájtott ki, amely úgy intézkedik, hogy a külföldre irányított pénzesleveleknek, utalványoknak, stb. elküldése, amelyek lejt, idegen valutákat, csekkeket vagy aranyat tartalmaznak, *csak a Banca Nationala engedélyével hajtható végre.* A feladónak a postán már azzal a pénzeslevéllel, vagy utalvánnyal kell jelentkezniük, melyet a Banca Nationala viaspécsettjével ellátott és amelyhez a jegybank engedélyét csatolta. *A rendelet értelmében Magyarországon és Ausztrián kívül tízezer lej értékben lehet devizát vagy valutát küldeni (lej-valutát is).* Magyarországi és ausztriai viszonylatban tudvalevőleg a Kompenzációs Pénztár felállításáról szóló törvény intézkedései érvényesek. Azok, akik a fent említett intézkedéseket ki akarják játszani, ugyanolyan büntetésben részesülnek, mint azok, akik a nemrégiben visszavont rendeletet kijátszva, valutát akartak az országba becsempészni. A külföldről érkezett pénzesleveleket *az aradi posta egyébként már akadály nélkül kiadja a címzetteknek.*

Tizenkét milliárd teaurált lej

A mai napon az egyházi ünnep következtében a Banca Nationalaban és a többi bankokban sem volt hivatal, úgy, hogy a helyzet tegnap óta lényegében nem változott. Sokat beszélnek pénzügyi körökben arról, hogy mik voltak a tulajdonképpeni indokai a kormány által kiadott rendeletnek. Pénzügyi körökben általában az a vélemény, hogy a rendelet kiadására valóban a lejnek idegen valutákra és aranyra való beváltása készítette a kormányt. Szakkörök számítása szerint az elmúlt év nyara óta a visszavont és különböző módon teaurizált összegek *tíz-tizenkétmilliárd lejt tesznek ki.* Jellemző a helyzetre az is, hogy a Banca Nationalának 1931. január 3-án közzétett mérlege 11.021 millió lej értékű aranyat és devizát mutatott ki, azon a nyolcvanmillió lej értékű devizán kívül, amely nem képezhet-

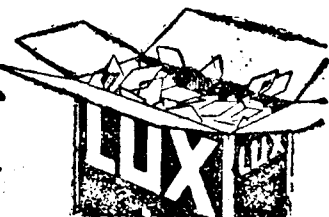

Szép ruhák..... tarka kelmék vajjon szépek maradnak-e?

Hogyne! A Lux enyhe habja lenge ruháit, selyem, műselyem, batiszt és muszlin vagy más finom holmiját új pompájában őrzi meg, a színeket frissíti és élénkebbé teszi. Lux a legvékonyabb szöveteket is megkíméli és ópolja kezeit.

LUX

megkettőzi minden fehérenemű élettartamát

nala minden valószínűség szerint nincs felkészülve ilyen hitelek folyósítására, most azonban kiderült, hogy a jegybanknak alapszabályai értelmében nem is áll jogában ilyen hitelműveletek lebonyolítása.

Az első hivatalos kurzusok egyébként már megjelentek és ezek a következők: *svájci frank 33, francia frank 6.70, angol font 630, márká 40, líra 8.70, csekkorona 5, dollár 157.75.*

Rist elutazása után politikai és pénzügyi körökben az a hír terjedt el, hogy a párisi pénzügyi szakértő tárgyalásainak tulajdonképpen az volt a célja, hogy *egy francia tőkecsoportnak adja bérbe az erdélyi aranybányák kitermelési jogát, a szeszmonopóliumot és a terménykereskedelem szabadságát.* A koncessziót nyert tőkecsoportban az állam és a Banca Nationala is képviseltetné magát. A koncesszió bérbeadásával az állam azt akarja elérni, hogy olyan aranyfedezetre tegyen szert, amelynek alapján a bankjegyvállomány fokozható legyen. A franciák által előlegben adott arany alapján a Banca Nationala mintegy három milliárd

lej összegű bankjegyet bocsáthatna ki, anélkül, hogy ezzel a lej stabilitását megrendítené és ez az infláció jellegével birna. A terv szerint ezt az összeget az állam elsősorban a tisztviselők és a nyugdíjasok elmaradt illetményeinek fedezésére fordítaná. A Banca Nationalának jogában fog állani az említett három milliárdon felül bankjegykibocsájtást is eszközölnie abban az arányban, ahogy az intenzíven kihasznált erdélyi aranybányákból arany mennyiséget fog venni és abban a mértékben, ahogy az összegek a koncessziók bérbeadásából befolyanak.

Enyhítő rendelet a devizaforgalomban

Bucurestiből jelentik: A deviza szabadforgalmát gátló kormányintézkedések után megnyugtatóan hat a jegybank körrendelete, amit ma küldött el valamennyi fiókjához. Eszerint a fiókok körzetébe tartozó pénzügyintézeteknek joguk van devizakereskedelemmel foglalkozniuk, azonban a vásárlásokhoz ki kell kérni a Nemzeti Bank fiókjának engedélyét.

Nem mindig egyszerű az igazi bevásárlási forrást eltalálni, — ime egy jó tanács:

Textilárak a „GOLDELAUS“-ban.

Timisoara, Dom-tér 7. Arad, Bulev. Reg. Ferd 11.

te a törvényes fedezetet. Az 1931-es év végén a Banca Nationala arany- és deviza-készlete mindössze 9952 millió lejt tett ki, annak ellenére, hogy kereskedelmi mérlegünk hatmilliárd lejjel volt aktív és hogy a fejlesztési kölcsön (imprumutul de dezvoltare) következtében közel hétmilliárd lej értékű deviza jött az országba. *Hova ment közel tízennégymilliárd lej értékű deviza?* Egy része minden bizonnyal a külföldi kölcsönök törlesztésének fedezésére szolgált, nagyrésze azonban úgy került külföldre, hogy számos külföldi hitelt felmondtak, ugyanakkor pedig az országban nagyarányú idegen deviza, valuta, valamint aranyvásárlás folyt. A külföldi valuták, valamint az arany nem jelentenek tökélyvitelt, de a bankjegyek fedezetül csak abban az esetben szolgálhatnak, ha a Banca Nationala birtokában vannak.

A devizakorlátozó-rendelettel kapcsolatban annakidején már megemlítettük, hogy az exportőrökre nézve a rendelet annál is inkább sok nehézséget okoz, mivel az exportőrök szállítóleveleiket leszámíthatták a magánbankoknál, vagyis pénzhez juthattak, még mielőtt szállítmányuk ellenértéke külföldről megérkezett volna. Annakidején annak a nézetünknek adtunk kifejezést, hogy a Banca Natio-

A csiki magánjavak ügye

Anglia, Norvégia és Japán delegátusai tárgyalnak a román kormánnyal az ügy rendezése érdekében

— Szeptemberre megállapodás várható —

A Népszövetség felhívására elintézik a vitás ügyeket

Genf-ből jelentik: A Népszövetség tanácsa ma a csiki magánjavak ügyét vette tárgyalás alá. A japán delegátus ismertette a jelentést, mely oda konkludálódik, hogy az Antonia de román delegátussal folytatott tárgyalások arra a javaslatra készítetik a tanulmányozó bizottságot, hogy Rónia kormányával meg kell keresni az ügy gyakorlati rendezésének módozatait. Nem tartja szükségesnek a jelentés, hogy a Népszövetség elé kerüljön a csiki magánjavak kérdése megvitatás végett, ellenben javasolja a következő határozat hozatalát:

A Népszövetség tanácsa felkéri az előadót, lépjen érintkezésbe a román kormánnyal és keres-

senek közös megoldást a vitás kérdésre. Az előadó a tanács legközelebbi ülésén referál az elintézetekről. Felkéri a tanács Norvégia és Anglia delegátusait is, hogy a tárgyalásokban résztvegyen. Kéri Antonia de román delegátust, tegye lehetővé, hogy a kiküldöttek az ügy egész anyagát ismerhessék.

Antonia de román delegátus szólalt ezután fel és ama reményének adott kifejezést, hogy a népszövetségi tanács szeptemberi ülésén már a meg egyezésről számolhatnak be. A maga részéről kijelentette, hogy elfogadja a román kormány nevében az előadói javaslatot.

Ma, vasárnap JANKA-gyógyszertár egész nap nyitva. Molnár László gyógyszerész, Arad, Bul. Reg. Ferd. 25. — Telefon 5-55.

Pataky mozdulatművészeti iskolájának nagysikerű estélye

Zsolt nézőtér tapsolt Pataky Veronikának és növendékeinek az aradi Városi Színházban

Forró, őszinte siker jegyében folyt le szombat este 9 órai kezdettel a Pataky mozdulatművészeti iskola növendékeinek vizsgálódása. A téli színház megtelt elegáns közönséggel és felfokozott érdeklődéssel kísérték a lüktető elevenséggel, friss tempóban egymást követő megkapóan szép műsorszámokat, amelyek időnként kirobbanó tapsvihart provokáltak ki a megjelentek soraiból. *Ami a Pataky-iskola növendékei produkálnak, az eleven, pezsgő élet, tökéletes harmónia és kikristályosodott művészet.*

A bevezető szám a kisgyermek, kezdők és haladók gimnasztikai gyakorlatait mutatta be elbájoló formában. A nő napi tornája a női test anatómiája alapján felépített, könnyen begyakorolható mozdulatokból állott. A női formák kidolgozása, a testkultusz kihangsúlyozása és propagálása állott a célpontban s a növendékek plasztikusan szép, mindemellett rendkívül természetes mozdulatai őszinte lelkesedést váltottak ki a publikumból. Diadalmas crescendo-szerű emelkedést mutatott a program további része. A kezdő és haladó gyermekek ritmusérzékét fejlesztő gyakorlatok fide hája, zenei precizitása valóságos tornává kristályosodott muzsikát jelképeztek. Megkapóan szép volt a táncgimnasztika, amely már a testmozgás és a tánc között vont határvonalat. A növendékek kiváló ritmusérzéke és mozdulataik egyöntetűsége lebilincselte a nézőt.

Szünet után az estély tulajdonképpeni táncrészre következett. A tánc a legrégebb művészetek közé tartozik. Már az ókorban ki volt fejlődve egészen az esztétikus formáig. Ezen az uton nem produkálhat már újat, frisset a táncművészet. Az utóbbi években azonban a tánc forradalmi ujtás felé hajlott és egészen új utakon indult el az ősi, természetes forma, a mozgásművészet felé. Míg a régi táncművészet többnyire zenére lejtették, addig a modern mozgásművészet a zene és mozgás összefonódása. Ezen a téren mindig újat és újabbat lehet produkálni és a Pataky-iskola minden esztendőben meglepetésekkel szolgál a mozdulatművészet fejlesztésének terén.

Spanyol suittel kezdődött a táncprogram, amelynek három részében az összes növendék bemutathatták fejlett ritmusérzéküket precíz tudásukat és művészi készségüket. *Bornstein Márta, Moldovan Delia, Russu Fira, Taranu Mimi, Trimbitoni Felicia és Zsigmond Márta* táncolták az első részt a Yamada-t hatalmas siker mellett, míg a második részben *Gróf Éva, Lusztig Anci, Mayer Pini, Molnár Nóra, Székely Éva és Taranu Mici* mutatták be művészi készségüket. Az egész táncban a ragyogó spanyol égbolt forró hangulata ömlik el. A harmadik rész a Bolero, amely táncban és zenében a kirobbanó temperamentum sziporkázása bájos grációzitással párosulva. Itt ismerhettük meg a Pataky-iskola két feltűnően tehetséges növendékének, a csupa tűz, temperamentumos *Kárpáthy Irén*nek és a kecses, finom bájjal övezett fiatal *Berger Lulunak* kiváló képességeit. Táncukat meg kellett ismételn, olyan hatalmas és lelkes sikerük volt.

A barbár-trió exotikus motívumokból felépített, markáns színezetű tánckompozíció. *Érdekes*

szólamvezetés vonul végig a keleti misztikummal átítatott táncremeken. Az egyik táncos átveszi a szólamot a másiktól s azt tovább viszi a harmadik. *Kárpáthy Irén, Berger Lulu és Gróf Éva* arattak nagy sikert benne. Kiemelkedő sikere volt *Kárpáthy Irén*nek magántáncával, amelyet a lelkes tapsvihar miatt meg kellett ismételnie. Sok virágot is kapott, amelynek láthatólag szívből örült. A műsor imponáns befejező része egy gyönyörű táncpantomim volt, amelyet a művészelkü Pataky Veronika alkotott meg, aki jelenleg Drezdában él. A táncmű kifejező ereje valósággal frappírozta a közönséget s nem kevésbé járult hozzá a zene lebilincselő motívuma a feltűnően nagy sikerhez. A két részes pantomim vásár jelenete jóleső ellentétet képez a „Téli este” nyugalmával. Színes, értékes beállításokban, rendkívül kifejező táncművészetben gyönyörködhettünk. Kü-

Szentháromság napját ünnepli Arad katolikus társadalma

A pusztító aradi pestisjárvány kétszáz éves fordulója Ünnepi mise a Minorita-templomban

Lerongyolódott a fogadalmi sátor

Régi fogadalmi ünnepét tartja meg vasárnap Arad katolikus társadalma. Kétszáz esztendővel ezelőtt, 1732-ben pusztító pestisjárvány tört ki Aradon, amely rengeteg áldozatot követelt. Közel hat éven keresztül lépett fel periodikusan ez a borzalmas járvány és a lakosság nem találta védekezést a gyilkos kór ellen. Ekkor fogadalmat tett Aradváros akkori vezetősége, hogy ha a járvány még abban az esztendőben elmúlik, imponáns szobrot állítanak fel a város főterén a Szentháromság tiszteletére és ezt az ünnepet, Szentháromság vasárnapját, minden esztendőben fényes keretek között ülik meg.

Fogadalmához hiven, az aradi katolikus egyházközség ünnepi keretek között tartja meg vasárnap a Szentháromság napját. Reggel 7 órakor plébániai mise és szentbeszéd lesz, amelyet *Iványi Kázmér* hitoktató mond. Háromnegyed tíz órakor ünnepi misét celebrál *dr. Lakatos Ottó* plébános a Szentháromság-szobor előtt felállított sátorban. Az ünnepi szentbeszédet *Szabó Dániel* hittanár mondja. A szentháromsági ünnepek tulajdonképpen két részre oszlanak. A második rész, az ünnepi körmenet szertartása a következő vasárnap folyik le majd a város főuccáin és ugyancsak nagy misével fejeződik be a Szentháromság-szobor előtt felállított sátorban, amelyet a város a közbeeső Urnapra való tekintettel addig felállítva hagy.

Érdekesnek tartjuk néhány szóban felemlíteni a Szentháromság-szobor történetét. Az első Szentháromság-szobrot 1746-ban fejezték be és állították Budán készült. A szobor két oldalán a következő felirások voltak olvashatók: „Ezen ájtatossági fogadalmi szobrot hálájuk jeléül az aradi adakozók állították fel”. A másik oldalon: „A megszünt vész után a három egy Istenségnek fogadalmából emelték az aradiak”. Ezt a szobrot azután a színház építésekor lebontották. Éveken át elfeledkezett azután a város fogadalmáról és nem állított új szobrot a régi helyett. Az aradi Minorita-rend

Ha Pestre megy,

csak **FÜLEKY-nél**

esimáltaseon ruhát.

Füleký János férfiszabó

Harisköz 3., I. em.

(a Václ-uca mellett.)

lönösen kiváltak a kis akrobaták a mozgalmas vásárjelenetben. *Trimbitoni Felicia, Bornstein Márta és Zsigmond Márta* valamennyien meglepően tehetségek és a táncművészet terén nagy karrier vár még rájuk. Menyasszonytáncával kiűnt a bájos, elragadóan grációzus *Mayer Pipi* és nagy sikere volt még a két *Taranu-lánynak*. *Kárpáthy, Goldzieher, Petrutiu, Lustig, Molnár, Onciu, Berger és Gróf* szerepeltek még nagy tetszés mellett. Az egész előadáson ott nyugodott a kiváló tanár, *Pataky Béláné* irányító keze és művészelkének diadalmas kisugárzása, amely olyan táncostélyt prokult, amely felejthetetlen élménye marad a megjelent lelkes és hálás publikumnak. A művészi zongorakíséretet a fiatal és tehetséges *Weisz Tibor* látta el meglepő hozzáértéssel és rendkívüli muzsikálással. Cs. P.

közbenjárására azután a mult század végén megindult az új szobor felállítására irányuló akció, amely sikeresen végződött.

A mostani Szentháromság-szobrot a század elején állították fel. *Rippl-Rónai* munkáját az egész város társadalmának és közéleti vezetőinek jelenlétében leplezték le a város főterén. *Hock János* mondotta az ünnepi beszéd és a leplezésre leutazott *Budapestről Vészi József* szerkesztő is. A város ekkor megújította fogadalmát, amely abból áll, hogy minden Szentháromság-vasárnapot körmenettel és a szobor előtt felállított dísz-sátor alatt celebrált szentmisével ünnepelnek meg. Ez az ünnepe azután — mint említettük — két részre oszlott és az ünnepi körmenet a Szentháromság-vasárnapot követő vasárnapra maradt.

Aradvárosa kétszáz éven keresztül hűségesen megtartotta fogadalmát. A Szentháromság-vasárnap ünnepének megülésére a Minorita-rend vezetői ügyeltek fel. Az elmúlt évben beszámoltunk arról, hogy a fogadalmi sátor lerongyolódott és a város újat nem akart felállítani, úgy, hogy csaknem elmaradt a fogadalmi ünnep megtartása. Azután áthidalták ezt a problémát olyan megoldással, hogy kijavították a sátrat, úgy ahogy lehetett. Ma lerongyoltabb, szakadozottabb a sátorponyva, mint valaha... Ott szomorkodik a Minorita-templom imponáns épülete előtt, mintegy bizonyosságnak, annak, hogy az idők megváltoztak, a város szegény lett és az általános gazdasági depresszió következtében ma holnap ott lesz, hogy nem tarthatja meg többé fogadalmát. Pedig a bajban kétszáz esztendő előtt is a Gondviselés segített és csak ez segíthet most is a nyomorgók, nélkülözők, életharcban elesettek seregén.

LATOGASSA MEG

textiláruval kibővített áruválogatást, hol a mai viszonyoknak megfelelő árban a leg-
teljesebb rendkívül olcsó árban a leg-
minőséget vásárolhatja. Vásárolt áru-
szeg után külön kedvezmény

Magazinnal „Metro“-áruház

Bu.év. Rcp. Ferdinánd 13. (Postgay-ház mellett)

A kereskedelmi tartozások birói felszámolásáról szóló törvény magyarázata

Dr. Várady Ödön és Gáspár Gyula fordításában

megjelent

teljes magyar szöveggel.

Ára 30.— lej.

Kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

A kormány ellen közös frontot alkot az ellenzék

Hogyan képzei a kormány a tisztviselő-leépítést?

Bucurestiből jelentik: A Lupta rendkívül érdekes cikket közöl arravonatkozólag, miként gondolja a kormány a francia szakértők elképzelése alapján a köztisztviselői fizetések rendezését. A lap szerint a tisztviselők egyrészt egy esztendőre szabadságolják, ez annál indokoltabbnak látszik, mert nagy a tisztviselői fölösleg, kiváltképpen szakemberekben, mint a tanárok, katonák, bírák. *Körülbélül 50 ezerre tehető a nélkülözhető tisztviselők száma, állapítja meg a Lupta.*

A kormány a közeljövőben felhívást tesz közzé a tisztviselőkhöz és felszólítja őket arra, hogy jelentkezzenek, ki akar egész évre félfizetéssel szabadságra menni, szabadsága ideje alatt állást is vállalhat és ez nem sérti az állammal szemben fennálló jogait. A kormány francia példára fog hivatkozni felhívása megjelentetésében. A cikk tartalmának igaza természetesen kellő megerősítésre szorul.

Az Adeverul a kormányhoz közelállónak jelzett hírforrásból merített értesülése alapján közli, hogy *Valcovici* közlekedésügyi miniszter bizonyos pénzügyi differenciák miatt megválik tárcájától. Ugyancsak az Adeverul számol be arról az érdekes belpolitikai eseményről, amit a három pártvezér, *Maniu, Averescu* és *Duca* teremtenének meg olyanformán, hogy létrehozzák a *közös ellenzéki frontot*. *Maniu* és *Duca* találkozás az első komoly lépést jelenti a terv realizálása dolgában, *Averescu* és *Maniu* két hónap előtti megbeszélésének háttérében szintén ez az ötlet állott. A terv fölmérülésére bizonyosság az, hogy a három párt hivatalos és félhivatalos sajtóorgánumainak egymással szemben használt hangja lényegesen tompult.

Értesüléseink szerint a liberálisok holnap kolozsvári kongresszusán már utalás hangzik majd el a tervre vonatkozólag és felhívja a szóbanforgó pártokat a kollaborációra. Még nem tudni, hogy ez milyen végleges formában jöhetne létre, de az a körülmény, hogy a liberálisok is hajlandóságot mutatnak a keresztülvitelére, jelzi, hogy a kormányellenes együttes akció valóban komoly formát kezd ölteni.

A kormányellenes politikai kampány pikáns eseménye egyébként a párisi *Gamber könyvkiadó-cég részére kiutalt 800.000 lej ügye*. A lapok emiatt élesen támadják a kormányt és persze elsősorban *Iorgát*. A kormány kommunikéje szerint a párisi könyvkiadó-cégtől óhajtja a bucuresti-i egyetemi könyvtár részére kellő könyvszükségletét beszerezni és a kiadó vállalat annál is inkább megérdemli a rendelést, mivel hervadhatatlan érdemeket szerzett a román könyvek terjesztése körül. A lapok azonban nincsenek tekintettel ezekre a motívumokra és kiemelik, hogy ma 800 ezer lej nagy pénz, a tisztviselőtársadalom milliós hátralékokkal nyomorog, *nem lehet elsőrendű érdek a párisi cégnek való kedvezés.*

Az Univerusul tovább megy és le is leplezi, hogy milyen háttére van a 800 ezer lejes rendelésnek. Fakszimilében leközlí a cég áriegyzékét azokról a könyvekről, amelyeket *Iorga* írt. Negyven ilyen könyvet tüntet fel a fakszimilé. A miniszterelnök cáfolata természetesen nem készt soká. Levelet írt a *Vitiorulhoz* és *Mavrodihoz*, az újságírók szindikátusának elnökéhez és cáfolja az Univerusul híradását.

SZABÓ ALBERT

üveg- és porcellánáruház

Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 20. szám

megtartja azt, amit ígért.

Szenzációs meglepetésünk a nagyközönség számára e heti kirakati egységáraink:

10 Lei

Feketekávés csésze,
2 db. karlsbadi bögre,
Diszes kávéscsupor
Szép virágvázák.
Izléses nippék

20 Lei

Csiszolt sótartó fémmel,
Talpas bonbonniere,
Sótartó piros fedővel,
Festett virágvázák

15 Lei

Teadobozok,
Hamutartók,
Figurális vázák,
Bonbonnierek,
Diszperselyek

30 Lei

Szép nagy festett vázák

100 Lei

6 sz. csiszolt vizes készlet,
6 sz. csiszolt likörkészlet tálcával,
Félkristály váza nikkell kerettel,
Majolika táca nikkell foglalatban,
Karlsbadi tűzálló tál

280 Lei

6 sz. karlsbadi mokkalészlet
nagy porc. tálcával,
Irókészlet, óra, karlsbadi tűzálló
edények, aufsatzok, dohányzó-
készletek

Az aradi törvényszék egy volt aradi ügyvéd elővezetését kéri a magyar hatóságoktól

Bonyodalom egy bérleti szerződés körül — Egyik főtárgyaláson sem jelent meg Krenner Zoltán dr.

Több ízben beszámolt az *Aradi Közlöny* arról a bűnyegről, amely az aradi törvényszék előtt folyik és amelynek középpontjában *Krenner Zoltán dr.* volt aradi ügyvéd áll. A feljelentést *Hönigesz Kajetán* adta be az Aradon általánosan ismert ügyvéd ellen és annak adatai szerint az ügyészség *magánokirathamisítás miatt emelt vádat Krenner Zoltán dr. ellen.* *Hönigesz Kajetán* Világos határában 228 hold földet bérelt, amelyet *Bohus Zsigmond bárótól* *Murg Vazul* és társai béreltek. *Murg Vazul* a bérbe birt földet ismét bérbe adta *Hönigesznek*, aki állítólag olyértelmű ígéretet birt *Bohus bárótól*, hogyha *Murg* esetleg lemond a bérletről, vagy a földeket eladják, úgy *Hönigesz* által eszközölt munkálatok értékét betudják a *Bohus báróval* szemben fennálló adósságba. A bérleti szerződést *Murg Vazul* nevében *Krenner Zoltán dr.* adta át *Hönigesznek*. *Midőn* később a földeket eladták, *Bohus báró*

kijelentette, hogy a földek nem az ő tulajdonát képezik, viszont *Murg Vazul* arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bérleti szerződést nem ő írta alá. *Hönigesz* bűnvádi feljelentést adott be *Krenner Zoltán* ellen.

A mára kitűzött főtárgyaláson *Krenner dr.* jogi képviselője orvosi bizonyítványt mutatott be. A törvényszék, tekintettel arra, hogy *Krenner dr.* egy esetben sem jelent meg a bíróság előtt, az utolsó határidőt szeptember 30-án állapította meg.

Az aradvárosi mozgószínházak műsora

8, 5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: ADOLÁR, TE CSALSZ! Németül beszélő, énekes és zenés bohózat. Woronoff-paródia. FRITZ SCHULZ, GEORG ALEXANDER, HANS MOSER, TRUDE BERLINER, IDA WÜST és ADELE SANDROCK a főszerepekben.

SELECT MOZGÓ: A FEHÉR ISTEN. Németül beszélő, csodaszép sarkvidéki dráma. PAUL RICHTER, MONA MARTENSEN és RUDOLF KLEIN-ROGGE. Matiné tél 12 órai kezdettel:

CENTRAL MOZGÓ: A „VÖRÖS MACSKA” TITKA. Németül beszélő, zenés, énekes vígjáték, kacagtató helyzetkomikumokkal. SIGFRIED ARNO, HANS JUNKERMANN, VEREBES ERNŐ, ROSA VALETTI és MARGOT WALTER.

SELECT MOZGÓ: A GYÖZTES KARAVÁN. Cowboy szerelmi történet, bámulatos lovas bravurokkal, kelandós cselekményekkel. RICHARD ARLEN és FAY WRAY.

Ma, vasárnap, f. hó 22-én,
este fél 10 órakor a
„Központi” nagytermében

Nagy zsidó meeting!

ELŐADÁST TARTANAK: Dr. N. A. Geiber, a hírneves zsidó történettudós (Varsó),
Vermes Ernő, gyárigazgató (Temesvár), Dr. Nobel Sándor, ügyvéd (Temesvár),
Dr. Weiss Arthur, ügyvéd (Temesvár), Giszkalay János, író (Temesvár)

„A zsidóság mai helyzete, annak okai és perspektívái”

cimmel.

Belépti díj nincs! Minden zsidó ott legyen!

Bécsben visszaálmodják a császárt

Turisták, szerelmesek és szomorú emberek — Az élet hajótöröttjei
„Jobb volt a császár” — „Kezdek elölről az életet”

Tavaszi Schubert városában

Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának eredeti riportja

Bécs. Május. Orgonák. Grinzing.

Tavaszi Schubert-melódiák.

Az erdők fent üdén zöldek, lent izzad, gözölög a város, az emberek menekülnek az izzó kötömbök közül... Tavasz... Bécs... Orgonák...

Villamos végállomás...

Végeláthatatlan sorok, barnára sült rövidnadrágosok, pirosarcu lányok.

Heuriger.

Barátságos kis zöld vendéglő. Nem olyan mint a miénk. Nem. Ezek valamivel barátságosabbak, kedvesebbek. Az emberek itt mint barátok isznak, politizálnak egymás mellett, miközben a zene lágy keringőket játszik... Az asztalok meglehetősen foglaltak, feketére égett kirándulók, szőke hajú és kék szemű germán típusok...

Végre helyet találok.

Mellettem egy kövér házaspár nyafogó gyerekekkel, akik már haza szeretné menni, félórát tart még a pincér végre hozzám talál, közben valaki alaposan leszidja, mert leöntötte borral, mindenki nevet, mellettem rossz vicceket mesélnek, a szembenlévő asztalnál egy fiatal szerelmes pár suttog összebujva...

Szomszédom először csak az időt szidja, aztán *Hiltter*-ről beszél, de mire a pincér befut a Vierter-lel már ismerem az egész életét...

— Ja igen, a háború! — és legyint. Nagy baj volt az kérem. Ha nincs háború ma egészen más világ van. Nem lenne annyi munkanélküli. És aztán mintha magunk öregek is alaposan megváltoztunk volna... Mindig csak rosszabb lesz...

Legyint.

— Igaz, hogy már ennél rosszabb aligha lehet... De talán már nem is tart sokáig... Aztán tudja-e, hogy mégis csak szép idők voltak azelőtt. A császár... Parádék... Kocsikorzó a Práterben... Nagymisék a Stephanskirchében... Ma?... Ma már csak mi idősebbek emlékezünk mindezekre... Az ifjuság politizál, veszekszik... Már az iskolában kezdik... Minden ház más párt... De akkor?... Mégis csak jobb volt császár...

Kisért a feledhetetlen múlt

Tiszteletteljesen megemeli a poharát... Mintha mellettem állna valahol láthatatlanul a nagy császár...

Furcsa... 1932... Tavasz... és... Császár...

Valaki az ő gárdájából, aki belül még víz száálmodik azokba az időkbe... a régi békevilágba... Talán igaza van... Talán... Minden embernek igaza van...

Pedig tempora mutantur... A császár... Hol van ő? És hol vannak a többiek?... Tíz év: már csak halványan emlékeznek rá... Tíznot; legyintenek... Már a múlté...

Egy beteges kinézésű ember járkal az asztalok között. Sorsol. Karján két nagy léggömb. Nyeremények. Kínálja a sorsjegyeket. Olcsó: csak 10 garas. Biztosan nyerhet mindenki... Új rendszer...

Veszek... Persze nem nyerek... A rendszert ugylátszik csak elméletben lehet keresztül vinni... Egy fitos szőke lány boldogan mo

Bundák, szőrmék szakszerű nyári gondozását olcsón vállalja:

Engelhardt Ferenc szűcs

Arad, Strada Eminescu 1.

Bundák átalakítását a legujabb modellek után jutányos áron vállal.

solyog, mikor a karjára köti a nagy kék gömböt... A sorsjegyes sajnálkozik, de azzal biztat, hogy a szerelemben bizonyára több szerencsém van...

Aztán még sokan jönnek... Nagyon sokan...

Egy grafologusnő mindenáron a jellemet akarja megállapítani, virágos asszony orgonákkal. Franciaországból kiutasított mérnök, cipőfűző áruló rokkant...

Mindegyik küzd, hogy felszinen maradjon... Pénz...

És még sokan az élet hajótöröttjei közül... Kilenc óra már elmúlt...

A házaspár mellettem már szedelőzködik, a fiu már elaludt, a férfi barátságosan lekezel és jó mulatást kíván továbbra is... A vendégek lassan fogynak, a harmonika a Wienerwald keringőt játsza. Szórakozottan firkálok a zöld asztalra...

Hirtelen valaki letelepszik mellém...

Sohasem láttam, de ismerem őt. Érzem, hogy mindenütt ott van és sehosem. Ő az, aki dolgozik, küzd, verejtékezik, szenved... Inkább árny, mint ember...

Ő a mai ember típusa...

Arcán küzdelmes vonás, keze remeg, mikor issza a sörét... Az emberek fogynak, lenn az uccán vasárnapi hangulatban kirándulók

Szerdán határoz a temesvári revíziós-bizottság Aradváros polgárságának árvíz-pótadója felett

A pótadó-kivetés terveinek összegszerű kimutatását kérte a temesvári revíziós-bizottság Aradváros vezetőségétől — Milyen összegekkel kell megterhelni a város polgárságának egyes társadalmi kategóriáit?

Országszerte várják az aradi tervet érintő határozatot

A temesvári revíziós-bizottság Hermann-tanácsa *Ioanovic* táblai elnök elnöklétében pénteken délelőtt tárgyalta annak a 116 aradi kereskedőnek, iparosnak, magántisztviselőnek és nyugdíjasnak a felelősségét, amelyet az érdekeltek a városvezetés által tervbevetett ugynevezett árvíz-pótadó kivetése ellen adtak be.

Amint az *Aradi Közlöny* annak idején megírta, a temesvári revíziós-bizottsághoz tízenkét kollektív aradi felelősséget nyújtottak be az aradvárosi vezetőség pótadó-terve ellen. Az egyiket az aradi inarosok, a másikat a háztulajdonosok, egy harmadikat a kereskedők, egy negyediket a nyugdíjas állami tisztviselők testületei nyújtották be.

A temesvári revíziós-bizottság *valamennyi felelősséget elhagyta*, mivel a törvényes határidőn belül érkeztek be. A tárgyaláson Aradváros vezetőségének képviselőiben dr. *Jegessy Károly* városi főügyész és *Berzovan János*, a város pénzügyi ügyosztályának vezetője jelentek meg. Az elnök, miután konstata, hogy hely adható mindegyik felelősségre, meghallgatta az érdekeltek pro és kontra érvelését. Megállapítást nyert a tárgyalás során, hogy a város vezetőségének két, törvényben is biztosított alapja van rá, hogy természeti, elemi csapás esetén pótadót vehessen ki a város lakosságára. Mindazonáltal a pótadó tényleges kivetésének megítélésénél tekintettel kell lenni a mai helyzetnek megfelelő körülményekre is. Mindezekre a szempontokra való tekintettel a tárgyalást vezető elnök szükségesnek vélte, hogy bizonyos adatok kiegészítésére kérje fel Aradváros jelenlévő képviselőit. Így felkérte Aradváros képviselőit, hogy irásban adják be összegszerűleg csoportosítva annak a kimutatását, hogy a kivetésre kerülő ugynevezett cotisatio mekkora összegekkel

SELYMET
gyári árban kaphat
I. EISELENEL
ARAD, Strada METIANU No 2.
Ugyanott SZÖVETEK áron alul amíg a készlet tart.

énekelnek, alattunk vibrál a város ezer színe... Szinte gözölög a fény.

Beszélgetünk...

— A forradalomban ültem... Egyszer fel akartak akasztani... Most igaz nem nagyon bánám, ha meg is tették volna... Két évig sikerült valahogyan eltengődnöm... *Ügyvéd vagyok*... Családom nyomorgott... Végre kaptunk egy lakást... Nem nagy, afféle pincelyuk... Cimeket irtam... Csomagokat vittem a vasutra vagy levelet adtam fel... Aztán az uccán énekeltem...

Az ismerős ismeretlen

Egy pillanatra szünetet tart. Fáj a visszaemlékezés...

— Aztán bekerültem egy hivatalba. Kevés fizetés, sok levonás, rengeteg munka... És most ismét... Kezdek ott, ahol abbanhagytuk... Az uccán vagy a menedékhelyen... Tudja Isten... Kezdek ott, ahol abbanhagytuk...

Szánakozva nézem őt... Talán nem is találkoznék soha többé... Mégis olyan ismerős és ismeretlen... Kezet szoritunk...

A szerelmespár a másik asztalnál még mindig suttog, majd a lány álmosan hajtja szőszke fejét a fiu vállára, a mama megértően nézi őket, álmokat szőnek, légvárakat építenek... Ifjuság...

Május... Tavasz...

... és az emberek holnap kezdik ott, ahol abbanhagyták... *Stodolni Dező*.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Stodolni Dező.

Megjelent dr. Váradi Ödön és dr. Gáspár Gyula fordításában a

„Konverziós törvény”

teljes magyar fordítása **Ara 20 lej.**

Kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Megtalálták Knézich Károly és Nagy Sándor vértanuk csontjait az új vesztőhelyen

Ferenc császár korabeli rézpénzekre is bukkantak — Négy holttest maradványa és hat bitófa a munka eredménye — Hétfőn befejeződnék az ásások — Pataky Sándor érdekes tervezete

Égető nyári hőségben, ingujjra vetkőzve dolgoznak a munkások az új vesztőhely területén. A nyári nap perzselő tüze hatalmas veritékcsappokat varázsol a munkálkodók arcára, de a lelkesedés a nagy melegben semmivel sem csökken, a munka rendületlenül folyik. Nagy kartondobozok fekszenek a földön, ide kerülnek a napfényre hozott csontok és bitófa-maradványok. Kalap- és fürdőtrikó-skatulyák rejtik mélyükben a több mint nyolc évtized óta porladó vértanuk földi maradványait...

Már a vége felé halad a munka, az utolsó sírokat most táriák fel. Kara Győző tanár vezetésével Nagy Sándor sírját táriák fel. *A bitófából itt alig maradt valami, elporladt, szakadozott fadarabok jelzik csak, hogy a kutatók jó úton haladtak. Végre megtalálták a bitófa kampóját és néhány csontot, többek között egy tülcsontot is hoznak napvilágra.* A szomszéd gödörben Záray Jenő ásat. Estefelé itt már eredményre jutnak, megtalálják Knézich Károly medencecsontját, ujjpereceit, egyik csigolyacsontját, azonkívül pedig egy katonakabát gombját, amelyet már vastagon zöldelő penészrétegel vont be az elsuhant esztendőök sorozata. Találtak még egy övcsattot is. A katonakabát gombja — a szakértők magyarázata szerint — valószínűleg úgy került a sírhelybe, hogy a kivégzéskor az ott segédkező cigánylegények durván lerángatták Knézich Károly tábornoki eszternyáját és ekkor szakadt le a gomb, valamint az övcsatt. *Megtalálták a bitófa cölöpjét is, amelyből körülbelül egy méter maradt fenn, míg az alját teljesen eláztatta a talajvíz.*

Mindenféle kétely leküzdésére az ásások vezetői ma újabb kísérletre határozták el magukat. Az utolsó vértanu sírjától hat méteres távolságra ásattak és kétséget kizáróan megállapították, hogy Pöltenberg Ernő sírjánál megszakadt a sor, azonnal semmiféle maradványra nem lehet akadni. Néhány sorban összefoglalva tehát az egy héten át tartó ásások eredménye a következő volt: Feltárták Pöltenberg Ernő, Török Ignác, Nagy Sándor és

kes azonban, hogy az ásásokat vezető Kara Győző tanár felhívása dacára egyetlen magyar asztalos sem jelentkezett, hogy a ládikákat elkészítse.

A munkálatokban erősen kiveszi részét Pataky Sándor festőművész, aki már tervezetet is készített a felfedezett új vesztőhely megjelölésére is. A tervezet, amelyet előreláthatólag kedden mutatnak be jóváhagyás végett a város vezetőségének, a következő: a vesztőhelyet fakeritással zárják be, az egyes téglasorokkal már megjelölt sírhelyeken pázsitot ültetnek, a kerítést szintén pázsit övezné, míg középen kavicsos ut vezet. A volt vesztőhelyen levő emlékmű pedig természetesen átkerül a kivégzés valódi helyére. Remélhetőleg

A CORSO-mozgó felhívása Arad közönségéhez.

VEREBES ERNŐ

és TUBAY ANNY

f. hó 26-án a KARNEVÁL 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{2}$ óras előadásain nemcsak megjelenik, hanem jó félórás műsorrall mutatkozik be a CORSO-mozgó közönségének.

VEREBES, aki szinpadon még sokkal hatásosabb, közvetlenebb és kedvesebb mint a filmben,

románul, németül és magyarul beszél, énekel és táncol, humorizál

és így sokszoros ellenértéket nyújt a mérsékelt helyáremelésért.

Autogrammot ad az árvizkárosultak javára.

VEREBES tiszteletére ünnepélyes fogadtatást rendezünk, melyre híveit és kedvelőit ezennel meghívjuk.

Az autogrammadás és fogadtatás helyét, idejét legközelebb közöljük.

Jegyelővétel a mai naptól a CORSO-mozgó pénztáránál. Telefon 565.

Köztisztviselői sztrájk tört ki Görögországban

Hadbíróság elé kerülnek a sztrákolók.

Athénből jelentik: A köztisztviselők sztrájkja országos jelleget ölt. Már nemcsak a közgazgatási tisztviselők, hanem a pénzügyminisztérium és az ország pénzügyigazgatóságainak hivatalnokai is csatlakoztak a többi sztrákoló állami tisztviselőkhöz. Vezetője kijelentette, hogy ha az általa adott határidőig az állami tisztviselők nem lépnek szolgálatba, úgy az országot forradalomban levőnek tekinti és kihirdeti az oszromállapotot. A sztrákolókkal szemben a kivételes hatalomra vonatkozó törvény alapján járnak el és azokat haditörvényszék elé állítják.

Véresre vert adós

Tárgyalás az aradi törvényszéken

Az elmúlt év augusztusában Lepadatu Péter fiskustulaj lakos különböző értékeket akart vásárolni Comsa Pétertől. Mivel készpénze nem volt, megkérte Nescu György és Jankics György fiskustulaj lakosokat, akik jótállottak Lepadatuért. Az adós azonban nem tudott eleget tenni fizetési kötelezettségének, úgy, hogy az adósságot a két keznek kellett kifizetni. Emiatt felháborodásukban egyik este meglesték Nescut, akit véresre vertek, úgy, hogy huzamosabb ideig állott orvosi kezelés alatt.

Sulyos testisértés miatt tett bűnvádi feljelentés: a két kez ellen a megvert adós, aki a mai főtárgyaláson is mankóra támaszkodva jelent meg. A két vádlott nem tagadta, hogy megverték Nescut, azonban azzal védekeztek, hogy kezességük miatt teljesen tönkrementek ők is. A törvényszék azonban nem fogadta el ezt a védekezést és a két vádlottat 30—30 napi fogházbüntetésre ítélte.

CORSO-MOZGO mai műsora: VIHARZÓ SZENVEDÉLY.

EMIL JANNINGS és ANNA STEN legnagyobb sikerű drámája. UFA PRODUKCIO.

MA D. E. 11 és fél órakor MATINÉ.

AZ ALVILÁG ÁRNYAI, modern izgalmas kalandorfilm HARRY PUBL-el.

ABBAZIABAN a fürdőszézon már megkezdődött!!
A osodás adriai fürdőhely vezető szállodái a
HOTEL PALACE-BELLEVUE-REGINA
bőséges ellátást adnak 40 lírától. Magyar levelezés.
szép szobában napi Kitűnő konyha.
Minden délután és este tánc. — Mondain szórakozások. — Elsőrangú jazz és KISS LAJOS cigányzenekara. — Bálak. reunionok.
Bővebb felvilágosítással szolgál a PALACE HOTEL igazgatósága ABBAZIA.

Aulich Lajos sírját és megtalálták a négy vértanu csontjait. Hat bitófát leltek meg, még pedig Vécsey Károly, Damjanich János, Aulich Lajos, Leiningen Károly, Lahner György és Nagy Sándor elföldelésének helyén. Hétfőn este már befejeződnék a munkálatok és akkor még egyszer feltárják a már befödött Török- és Pöltenberg-sírhelyeket. Azokat a helyeket, ahol a csontokat vagy bitófákat megtalálták, téglasorral vették körül, úgy hogy most már tiszta helyzetkép látható. Az ásások befejeztével a Magyar Párt állapítja meg, mi történt-e a felfedett relikviákkal, a minoriták örökségére bízzák, vagy pedig díszes faladikákban a Kulturpalota muzeumban helyezték el. Érde-

nem lesz akadálya a terv keresztülvitelének, miután az semmi körülmények között sem sértheti a román nemzeti érzelmeket. Az aradi magyarság egyik régi történelmi emlékére van szó, amelynek megőrzése semmiesetre sem ütközik államérdekekbe. *Érdekes, hogy az egyik sírban Ferenc császár korabeli rézpénzeket is találtak,* amelyeket viszont a Kulturpalotában fognak elhelyezni.

Lacsony, fehérhaju öregember dolgozik odaadón az első naptól kezdve. Önként jelentkezett és egyike a legjobb munkásoknak. Sin Gyula kovácmester ma rezignáltan mondja:

— Most eszembe jut az, amikor harminc esztendővel ezelőtt, 1902 október 6-án én voltam az első magyar munkás, aki emlékbeszédet tartott a vesztőhelyet jelző emlékoszlopnál. A következő évben Debrecenből jöttem Aradra, hogy az évfordulón beszéljek és ekkor történt meg, hogy az Aradra lerándult budapesti egyetemi hallgatók mindenáron engem akartak hallani. És amikor bevégeztem beszédemet, a vállukra vettek és majdnem idáig hoztak, ahol most felfedezték a valódi vesztőhelyet. Akkor nem gondoltam, hogy valaha itt fogok dolgozni és kutatni a tizenhárom csontjai után. Azután 1904-ben újra beszéltem és akkor mutattak be Kossuth Ferencnek is. Meghallottam, hogy itt felfedezték Aulich Lajos csontjait és nem volt több nyugtom.

(—rosi.)

Nők és gyermekek gyógyfürdője.

Vasas vizék. — Műfürdők. — Modern inhalatorium. — Melegvízű strandfürdő. —

Olcsó nyaralás:

elő- és utószézonban fürdőkkel, kurtaxával, kiszolgálással, orvosi vizittel stb.

10 napra Kc. 540.—

20 napra Kc. 1000.—

Főszézonban teljes ellátás Kc. 41.— 50% vasuti kedvezmény. Kérjen prospektust

Slovensko.

H I R E K

Ma éjszaka nem volt éjféli Aradon

Ma éjszaka, pontosan egy perccel éjféli előtt egy órával ugrott előre az óramutató. Az aradi városháza előtt megállottak a sétálók és érdeklődéssel figyelték a toronyóra mutatóinak nagy ugrását, a kávéházakban pedig körüljárták a tulajdonosok és alkalmazottak a törzsvendégeket és figyelmeztették őket a változásra. Romániában ma éjszaka nem volt éjféli, mert egy perccel tizenkét óra után nyomban egy óra következett. Most már két órával előzzük meg a középeurópai időt és holnap, vasárnap reggel tulajdonképpen egy órával korábban kelnek az emberek, mint megszokták. Az új nyári időszámítás életbelépett.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Nyugat felől zivatarok és lehűlés várható.

— **Radu Cornel dr. hazaérkezett.** Dr. Radu Cornel, az interimár-bizottság elnöke, ma este hazaérkezett Bucurestiből, ahol Aradváros ügyeit intézte. Az interimár-bizottság elnöke Temesvárról autóval jött Aradra és megérkezése után azonnal lepihent.

— **A kisantant-konferencia és a dunai konföderáció.** Bucurestiből jelentik: Ghica külügyminiszter ma fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt ismertette a belgrádi kisantant-konferencia eseményeit. A tárgyalások három főkérdés körül forogtak: a leszerelés, a jóvátétel és a dunai államkonföderáció problémáit tárgyalták meg. A dunai államkonföderációt illetően úgy döntöttek, hogy a kisantant egyöntetűen magáévá teszi Tardieu tervét azzal a feltétellel azonban, hogy ha ezt a nagyhatalmak nem kötik politikai kérdésekhez. E tekintetben a kisantant annyira szolidáris és áldozatkész, hogy ha a nagyhatalmak akciója nem járna sikerrel, abban az esetben önálló akció keretében igyekeznének a problémát megoldani.

— **Az új zárórarendet.** Bucuresti hírek szerint a munkaügyi minisztérium már döntött az új időszámítással kapcsolatban a záróra kérdésében. Az új zárórarendetel kapcsolatban az aradi Kereskedelmi Testület részéről azt az információt nyertük, hogy nem tartják valószínűnek, hogy a munkaügyi minisztérium ilyenkor rendeletet adott volna ki. Az aradi Kereskedelmi Testület holnap délelőtti ülésén foglalkozik a záróra kérdésével és ekkor Arad kereskedőtársadalmának állást fog foglalni ebben az ügyben.

— **Kinevezték az erdélyi igazgató-bizottságot.** Amelynek elnöke Tataru lett. Bucurestiből jelentik: A kormány már döntött az erdélyi bizottság ügyében. A bizottság kinevezése befejezett tény, elnöke Tataru erdélyi miniszter, tagjai pedig Hodor kolozsvári és Nicolau temesvári közigazgatási vezérfelügyelő. A kormány egyben elhatározta, hogy minden faluban csendőrsöt állít fel.

— **Aradi tisztviselők a pénzügyőri gárdában.** A minisztérium, mint ismeretes, a pénzügyőri gárdák visszaállítása mellett döntött és az erre vonatkozó tanácskozásokon Aradról is több pénzügyigazgatásági tisztviselő vett részt. A minisztérium újabb távirati intézkedésével több tisztviselőt rendelt fel Bucurestibe, akikről most érkezett értesítés Aradra. A minisztérium rendelete szerint már egyenruhára is vettek mértéket a felrendelt tisztviselőknek, akiket egyelőre további szolgálattételre Aradon hagytak, azonban később más városba helyeznek el, ahol gárda-székhelyek vannak. Aradról ily módon két tisztviselő kerül elhelyezésre, akik azelőtt is a pénzügyőri gárdánál teljesítettek szolgálatot.

— **Pénzhamisító banda dolgozik Budapesten.** Budapestről jelentik: A budapesti államrendőrség nagy apparátussal folytat nyomozást egy dollárhamisító banda leleplezésére. Az utóbbi időben megállapítást nyert, hogy egy szervezett banda Bécsben és Budapesten nagyobb mennyiségben hamis ötszáz dolláros bankjegyeket hoz forgalomba. Valószínűleg ugyanaz a banda működik, amely az elmúlt évben százdolláros bankjegyeket hamisított és hozott forgalomba. A rendőrség a legnagyobb titokban dolgozik és ezért a nyomozás eddigi eredményei még nem ismeretesek.

Az Oktatók Szövetségének erélyes állásfoglalása

a miniszterelnök kijelentéseivel szemben -- Feltűnést keltő kritika a prefektusok értekezletéről

Bucurestiből jelentik: Az oktatók szövetsége, amelybe a tanárok, a tanítók és az egyetemi professzorok tartoznak, kommunikét bocsájtott ki Iorga miniszterelnöknek a prefektusok legutóbbi értekezletén elhangzott kijelentésére vonatkozólag. A kommuniké tartalma megértette a miniszterelnök szavait, amelyek rájuk vonatkoztak, mindamellett nem mondhatnak le arról, hogy ha kell, a prefektusok engedélye nélkül is ne tartásuk meg gyűléseit, amelyeken megbeszéljék további teendőiket.

A szövetség tudatában van annak, hogy a tanárok és a tanítók képezik az ország legfontosabb alapját és ezért tiltakoznak a miniszterelnök őket érintő megjegyzése ellen. A szövetség elhatározta, hogy május 29-én az Ateneul nagytermében kongresszust tart, melyen részt vesznek a köztisztviselők egyesületének és az ortodox klérusnak delegáltjai is. Országszerte élénken kommentálják az oktatók szövetségének erélyes állásfoglalását és a kommuniké meglehetősen éles hangját.

Vámuniót javasol az angol pénzpiac a középeurópai államoknak

Anglia már nem hitelez Középeurópának. Ausztria és Magyarország fizetésképtelenségével számolnak Londonban

Londonból jelentik: A vezető pénzügyi szaklapok behatóan foglalkoznak a középeurópai államok gazdasági helyzetével. Közlik, hogy az angol pénzpiac már számolnak Ausztria és Magyarország fizetésképtelenségével. Az angol pénzpiac itt tizenkétmillió fonttal érdekelt. A helyzetet kizárólag a középeurópai államok: így Ausztria,

Magyarország, Lengyelország, Románia és Jugoszlávia vámuniója oldhatja meg. Mindenesetre az a felfogás uralkodik az angol pénzpiacra — szögezik le a lapok — hogy ezen államoknak újabb hiteleket nem szabad adni mindaddig, amíg politikai problémáikat nem rendezik.

Napoleon halálának évfordulója

Dátumoknak és számoknak érdekes találkozása a mai nap, május 21-ike. Száz-tizenegy évvel ezelőtt, 1821. május 21-én halt meg a nagy Napoleon Szent Ilona szigetén, Szent Ilona napján. Napoleon, mint köztudomású, 51 éves korában halt meg és vele a történelem egyik legnagyobb lángelméje, az alkotók és rombolók gigászi óriása szállt sirba a száműzöttek szigetén... A dátumok össztalálkozása egy kabalistának minden esetre gondolkozásra adna okot. Talán rájönne arra a jövőmondásra, hogy egy új Napoleon válthamná meg ezt a válságos, roskadozó, agyon gyötört világot?!

— **A Marosba esett egy 9 éves aradi kisleány.** Ma délután 3 órakor Orbán Rózsa 9 éves kislány a Marospart törvényszék melletti részén játszott, amikor egy óvatlan pillanatban a vízbe esett. A Maros hullámai már-már elragadták a kisleányt, a szerencsétlenséget azonban észrevette az arra haladó Sulca György szakaszvezető, aki a leány után vetette magát és a már elmerülőben lévő gyermeket kimentette. Orbán Rózának az ijedtségen kívül komolyabb baja nem esett.

Modern ruha ma

a valódi párizsi lenvászonból

készül. — Nem utánzat!

csakis **Ruttkay & Botye** cég-nél.

— **Sikerült az Océanrepülés a bátor amerikai pilótanőnek.** Párisból jelentik: A francia főváros lakossága óriási izgalommal várta Earhardt amerikai pilótanőt, aki repülőgépen egyedül indult neki az Océán átrepülésének. A repülésnek az ad különös érdekességet, hogy most öt éve érkezett meg Lindbergh, akinek első ízben sikerült Océánt keresztülrepülnie. A repülőtéren állandóan hatalmas tömeg várja a pilótanő megérkezését, aki az első női repülő, aki ennek az utnak neki mert vágni. — Londoni jelentések szerint Miss Earhardt ma délután 16 óra 55 perckor Írország északi részén tűnt fel, ahol kéziyszerleszállást hajtott végre. Miss Lindi — ez a becéző neve az Océanrepülőnőnek — Lindberghhez való feltűnő hasonlósága miatt, az újságíróknak kijelentette, hogy ennek dacára teljesítményével meg van elégedve, mert maga az Océanrepülés mégis sikerült.

Koldusakadémia Arad főuccán

Hetek óta megfigyelhető a déli és az esti Arad legnépesebb uccán, mozibejárói, kávéházi, cukrászdai, éstermi ajtó előtt, hogy a gyanútlan járókelők minduntalan apró, kolduló gyermekekbe botlanak, akik egész rajokban szaladgálnak az uccákon és a szó szoros értelmében kihúzzák a pénzt a járókelők zsebéből. Ezek a két, három, négy és ötszertendős fiúcskák, leánykák, fáradságot és hangot nem kímélve, uccalosszal kísérik a kiszemelt járókelőt és mindaddig el nem maradnak mellőle, amíg meg nem kapják pénzdarabjaikat.

Mindenki tudja, hogy ezek a gyermekek nem a saját iniciatívájukból koldulnak. A háttérben csaknem minden esetben ott húzódnak meg az a lelketlen apa, vagy anya, aki a gyermekek rohámát irányítja. Mindenki tudja ezt, akinek alkalma volt a terrorisztikus koldulásnak ezen megdöbbentő módon elszaporodott módját megfigyelnie, csak az illetékes hatóságok nem látszanak tudomást venni róla. Tiltakoznunk kell az emberi társadalom nevében, hogy koldus-akadémiákat rendezzenek be az aradi uccákon a lelkiismeretlen szülők, akik már fejlődésük kezdetén megmetyélezik a gyermeklelküket és unióállásra szoktatják őket. Eppen ezeknek a tudatlan gyermekeknek érdeke követeli, hogy a hatóság energikus kézzel avatkozzék be az újfajta lélekárlás ellen és szigorú büntetéssel törölje meg azoknak a felnőtteknek bűnét, akik dologtalanságra nevelik saját maguk anyagi hasznára gyermekeiket.

— **Véres családi dráma Budapesten.** Budapestről jelentik: Véres családi dráma játszódott ma le Budapesten, a Krisztina-körút egyik házában. Bolyos István munkás megölt a feleségét, akinek nyakát zsebkésével átvágta. A merénylet után Bolyos futásnak eredt, a közelben posztoló rendőr és a járókelők üldözőbe vették, mire Bolyos visszafordult, revolvert rántott és üldözőire akanta sütni. A revolver azonban csütörtököt mondott, a merénylet üldöző rendőr időközben elővette revolverét és rálőtt Bolyos Istvánra. A golyó Bolyos szíve felett hatolt a testébe és véresen esett össze. A mentők Bolyost és feleségét életveszélyes állapotban szállították be a Rókusba.

— **Értesítés!** Az „Aradi Jótékony Nőgyelet” elnöksége tudatja az érdeklődőkkel, hogy a ma — vasárnap — délutánra hirdetett „Anyák napját” közbejött akadályok miatt nem tartja meg.

Román Állami Osztályosjáték Holnapután

van a második osztálynak a húzása, amely Bukarestben a Fundatia Universitara Carol I-ban lesz megtartva.

Ujítsa meg rögtön sorsjegyét a gyűjtőjénél, hogy a második osztálynak nyereségein, mely **9,685.000.** — lejből áll, résztvehessen.

Kitüntetett aradi főtisztviselők

Caba Gyula ünneplése házassági évfordulója alkalmával

A hivatalos lap mai száma érdekes kitüntetéseket közöl és a kitüntetettek között több aradi, általánosan ismert állami főtisztviselő neve is szerepel. A kitüntetési dekrétumot Őfelsége a napokban írta alá és annak értelmében a Román Korona-rend parancsnoki fokozatát kapta **Tararu Victor** aradi pénzügyi vezérfelügyelő. A rend lovagi fokozatát kapták **Caba Gyula** aradi pénzügyigazgató, **Ion Radulescu** pénzügyi felügyelő és **Neagota Gyula** pénzügyigazgató helyettes. A kitüntetett főtisztviselőket már a mai napon sokan keresték fel szerencsekívánataikkal.

Ez alkalommal a kitüntetett **Caba Gyula** pénzügyigazgatónak a nála megjelentek, házasságának 25 éves évfordulójához is szerencsekívánataikat tolmácsolták, amelyet a közbecsülésben álló főtisztviselő meleg szavakkal köszönt meg.

— **Forradalmi események Törökországban, Szófiából** jelentik: Törökországból érkezett hírek szerint az ország egyes részeiben a legkomolyabb forradalmi jelenségek észlelhetők. A mai nap folyamán a postások sztrájkba léptek és a megmozdulás főként Tirakiában öltött komoly méreteket. Santában összeütközés volt a tömeg és a katonaság között. A törökországi forradalmi mozgalmakat különben megerősítik azok az utasok is, akik reptőlőgépen érkeznek Szófiába.

Utazások a Nordkapra és Spitzbergákra a NORDEUTSCHER LLOYDDAL

— **Elindult a DO. X. Harobour** Graceból jelentik: A DO. X. óriás reptőlőgép ma hajnalban három órakor startolt és teljes rendben indult el Európa felé, az Azori szigetek irányában.

— **Bibescu herceg Rómába** repült. Bucurestiből jelentik: Ma reggel öt órakor indult olaszországi útjára az új román aeroplán, a Romania, amelynek pilótái Bibescu herceg és Bursuloiu őrnagy. A gép először Rómába, utána Párisba repül.

Körösladányi szuggesztör

május hó 1-től Aradon, Str. Cosbuc, volt Wasselényi-uca 30. szám alatt fogad mindennap d. n. 3—7 óráig. — A tisztelt publikum részére állandóan jó médium áll rendelkezésre, távolalátásra, jövőbelátásra stb.

— **Hat hónapi börtönbüntetés betörésért.** Polea Szidónia kerülősi lakos az elmúlt évben behatolt Vela Tódor kerülősi lakos házába, ahol a házbeliek közül senki sem tartózkodott otthon. Ezt az alkalmat felhasználta Polea Szidónia és több ezer lej értékű ruhákneműt, valamint egyéb háztartási cikket szedte össze. A csendőrségi nyomozás megállapította, hogy a betöréses lopást az asszony követte el, akinek bűnyűjében ma tartotta a fő tárgyalást az aradi törvényszék. Polea Szidónia azzal védekezett, hogy a nála talált holmikat egy előtte ismeretlen cigányasszonytól vette és nem tudta, hogy azok lopásból származnak. A törvényszék beigazolta, hogy vette az asszony terhére rótt bűncselekményt és ezért hat havi börtönbüntetésre ítélte. A feltűnő súlyos ítélet ellen az asszony felebbezést jelentett be.

Bárhon megjelent vagy hirdetett könyvet SANDOR FERENC-nél keressen.

GOLDSCHMIDT-BANK, Arad

— **Tanítók kongresszusa Aradon.** Az Aradi és Aradmegyei Román Tanítók Egyesülete ma tartotta Aradon évi kongresszusát. A kongresszusra igen sok aradmegyei tanító és tanítónő érkezett, ezenkívül az aradi román tanítói kar is teljes létszámmal vett részt azon. A kongresszus délelőtt 10 órakor vette kezdetét a Kulturpalota nagytermében. Cristea Miklós elnök ünnepélyes megnyitóját követően melegen üdvözölte a megjelent kártársakat, majd pedig esetelte a mai kongresszusi nap jelentőségét, amely különösen azért emelkedik ki a többi rendes évi közgyűlés és egyéb összejövetel közül, mivel ma van az Aradi és Aradmegyei Román Tanító Egyesület 60 éves jubileuma. Dr. Ciuhandu, dr. Botis Tivadar, Popa Constantin kulturatanácsos és Remneantu Patricie, a temesmegyei tanítók elnöke becsülték ezután és méltatták az egyesület 60 éves múltját. A délelőtti ünnepséget követően délután 4 órakor a városháza nagytermében folytatták a kongresszust. Itt különböző szervezeti ügyek kerültek megvitatásra. A napirend után megőrzésre kerültek az állam elmaradt fizetései is. A felszólalók hangsúlyozták, hogy a vezetőségnek intervenálni kell a legsürgősebben az irányban, hogy az elmaradt fizetéseket az állam folyósítsa. A kongresszus ezután még több belső ügyet tárgyalt meg és a késő esti órákban ért véget.

— **A. Stern Rózsi hegedűművész** nővéreivel e hó 28-án a Iparosotthon nagytermében évszázó vizsgahangversenyt rendez az aradi árvizkárosultak javára. Ez alkalommal bemutatja leghatékosabb növendékeit, kiket bátran nevezhetünk Arad jövő hegedűgárdájának. Kötelező műsorok H. Bloch cégnél.

a legszebb vakációs és üdülő utazások a NORDEUTSCHER LLOYDDAL

— **Letartóztatták a Vulpeanu hamis koronatanuját.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári törvényszék előtt tárgyaláson lévő Vulpeanu-ügynek mára újabb szenzációja van. Letartóztatták a védelem koronatanuját, a borgóprundi Monda Dumitru, aki ellen Colfescu ügyész már előzőleg a hamis tanúzás vádját emelte s aki ellen most olyan bizonyítékok birtokába került, melyek letartóztatását indokollják. A letartóztatást Barbatei vizsgálóbíró is helyben hagyta. Monda Dumitru a letartóztatás ellen felebbezett. A meggyilkolt Flaviu Greavu holttestének a törvényszék által elrendelt exhumálása ma délelőtt megtörtént.

— **A gyvértódlás, szivszorongás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által igen sokszor megszüntethetők.** Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a **Ferenc József viz** a makacs székszorulás mindenféle jelenségeiül a legjobb szolgálatot teszi. A **Ferenc József keserűviz** gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A ma esti Zsidó népgyűlés** iránt, melyet a „Központi” nagytermében tartanak meg, óriási az érdeklődés. Az előadók közül többen régi ismerősei az aradi zsidóságnak. A jelek szerint rendkívül nagyszámu hallgatóságra van kilátás.

Tisztviselői fizetésekre

kiutalást kapott az aradi pénzügyigazgatóság — **Száz lej kiutalása** irógépszallagra

Az aradi pénzügyigazgatóság ma újabb fizetési utalványt kapott a miniszteriumtól, amely azonban szinte tükörképe annak az anyagi helyzetnek, amelyben ma az állam van és amelyből kivezető utat találni alig lehet. A kiutalás 281 ezer lejről szól és az több állami hivatal között van felosztva. Kapott az igazságügy, a katonaság, azonban a legfeltűnőbb szám a pénzügy mellett szerepel, amely **száz lejt juttat a pénzügyigazgatóságnak.** A kiutalás mellett feltüntetett utalványszám alapján megállapították, hogy a miniszterium a vámhivatal által vásárolt irógépszallagot utalványozta ki, a tisztviselők elmaradt fizetéséhez azonban már nem állott elegendő összeg rendelkezésre és így azok egyelőre semmit sem kaptak. Ugyanugy, mint a nyugdíjasok, akiknél pedig még **száz lej is** összeget jelentene, azonban az öt tárca javára kiutalt illetmények csupán negyedmillió lejt tesznek ki.

— **Az Oesterreicher-féle igen előnyösen ismert temesvári kenyérgyár ismét lerakatot létesített Aradon,** a volt Eötvös-uca 10. szám alatt. A cég gyártmányait az aradi közönség már régen megkedvelte és valószínű, hogy az új lerakat megnyitása után, az előkelő temesvári cég aradi vevőkre csak gyarapodni fog. Minn ismeretes, az Oesterreicher-cég a legmodernebb elvek szerint, nagyvárosi mintára van berendezve, úgy, hogy a legkényesebb ízlésnek és minden higiénikus követelménynek megfelel. Külön jelentőséggel bír az is, hogy az Oesterreicher-pékség speciális gyögsüteményeket is készít. Az új lerakat megnyitásával természetesen ismét kaphatók lesznek naponta kétszer frissen, a közkedvelte fehér sütemények és gyögykenyerek. Ugyancsak ismét forgalomba kerülnek az Oesterreicher-cég népszerűvé vált „Mammuth-süteményei.”

— **Jég! Előfizetés, rendelés** legelőnyösebb Reusz mütéggyárában. Bul. Reg. Ferdinand 33. Telefon 141.

Utazgatásokkal és prospektusokkal szolgál:

NORDEUTSCHER LLOYD BREMEN

F. Missler S. A. R.

ARAD, Bul. Regele Ferdinand 5. Tel.: 8-51.

— **Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület** temetkezési csoportjának ügyében a kiküldött hatos bizottság már megkezdte és egész héten folytatta a munkálatait. A bizottság tagjai érintkezésbe léptek úgy a Polgári Jótékony Egyesület, mint a temetkezési csoportok vezetőségével és a legrészletesebb felvilágosításokat kérték az ügyek menetére, valamint a temetkezési csoportok helyzetére vonatkozólag. A hatos bizottság munkája még nem nyert befejezést és ennek következtében a legközelebbi rendkívüli taggyűlést csak a jövő vasárnapra, vagyis e hó 29-re hívják össze. Ezen a taggyűlésen a hatos bizottság részletes jelentést tesz működéséről, egyben pedig javaslatot is fog tenni a további teendőkre vonatkozólag. A jövő vasárnapi taggyűlés iránt éppen ezért általános érdeklődés nyilvánul meg, mivel a két temetkezési csoport további működésére nézve rendkívüli fontosságú ügyek kerülnek napirendre.

— **Dr. Lakatos sanatóriuma, Baden bei Wien,** a tavaszi idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt árakon ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknek. Az összes gyógytényezők. — külön szivosztály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt, — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

Kétségbeesetten harcol az igazságért a székudvari magyar tanító a hadbírószágon, minisztereken és a gyűlöleten keresztül

A háromszor megsemmisített választás kálváriás története — A bosszú egzisztenciára tör — A meghurcolt magyar tanítót felmentik a hadbírószágon, de a hamis vádak kettétörök karrierjét

Az asszony szerepe egy tragikus magyar sors kálváriájában

A kisebbségi magyar sors, egzisztenciák összcsoviása, szomorú számkivetettség, vagy üldöztetés, már nem egy színes tollú regény, vagy drámaíróknak adott témát az utóbbi évtized folyamán. Annak a fiatal, magyar tanítónak tragédiája, aki ma bent járt szerkesztőségünkben, rendkívül hálás téma lenne Hunyadi Sándor, vagy Indig Ottó tollára, mert az a kálvária, amelyet Csicsmányi Jenő volt sokodori tanító megjárta, valóban nem mindennapi, még a félreszorított, elnyomott kisebbségi tanítók között sem.

A földrajzkönyvben így tanultuk az elemi iskolában: Aradmegye kisjenői járásában terül el Socodor—Székudvar nagyközség, amely káposztájáról nevezetes... Lakóinak kisebb fele a katolikus magyarság, amely a mai nehéz viszonyok között is, templomot és iskolát tart fenn, hogy gyermekeik magyar kultúráját és vallásos nevelését biztosítsák. 1927-ben megüresedett Socodoron a katolikus helyettes-tanítói állás, melynek betöltésére többek között beadta pályázatát Csicsmányi Jenő egyéves önkéntes is. A község lakóinak 98 százaléka Csicsmányi megválasztása mellett döntött. Azonban ekkor közbelépett a tanító megválasztását ellenző 2 százalék és az egyháztanács nyolc tagjának kijátszásával, újabb

Nemzetiségi torzszalkodás, ahol a gyűlölet diktál

Cherchez la femme! — itt vette kezdetét tulajdonképpen az a kegyetlen üldöztetés, amelyben — elbeszélése szerint, — Csicsmányi Jenő tanítónak azóta része volt. A hitközség egyik tagjának, Dáskál Demeternek ugyanis volt egy tanítónő-leánya... Az esküvő előtti hónapokat leszámítva, a fiatal tanító minden nap eljárogatott Dáskál házához, hogy zeneórákat adjon a kovácsmester leányának... Szíves vendéglátással fogadták a tanító urat és Dáskál Demeter kovács egyáltalában nem volt ellensége Csicsmányinak akkoriban, — csak az esküvője után.

Dáskál alakjában rendkívül érdekes figurát rajzol meg Csicsmányi Jenő elbeszélése során. Elmondja, hogy még magyar éra alatt kitért görög keleti hitéből és római katolikussá lett. Nevét is Dáskálra magyarosította, sőt, hogy gyermekeit román származásukra való tekintettel ne tegyék ki a magyar iskolából, állítólag hivatalosan is oda nyilatkozott, hogy magyarnak vallja magát. Nos hát ez a Dáskál nevű kovácsmester keverte tovább az események kártyáját — mondja a tanító. Csicsmányi esküvője után egy-két héttel összeült az iskolaszéki gyűlés, amelyen Dáskál kirukkolt támadásával a tanító ellen. Azt állította, hogy Csicsmányi mintegy 8—10 hónappal előtti egy iskolaszéki összejövetel alkalmából becsúszott nyilatkozott a román nyelvről és szidalmazta a románokat. Az iskolaszék megdöbbenve fogadta a kijelentést, amelyet Dáskál — ez esetben Dascal — a tanító elbeszélése szerint ököllel való fenyegetőzésekkel támasztott alá. Ekkor jöttek a csendőrségi kihallgatások, jegyzőkönyvfelvételek stb... Balázs Mózes plébános jegyzőkönyvbe diktálta, hogy bár ő vezette azt a nevezetes gyűlést, semmiképpén románellenes kijelentésről nem tud, mert ilyesmit nem is engedett volna elhangzani rendőrségi felügyelet nélkül.

Most már egyre jobban bonyolódik a dráma, míg elér a kifejléshez. Balázs Mózes jel-

pályázatát hirdetett. Csicsmányi erre a többség felszólítására ismét beadta pályázatát, anélkül, hogy szót emelt volna az elkövetett szabálytalanság miatt. Csicsmányi másodszor is győztesként került ki a választásból...

Itt kezdődött meg a tanító kálváriája. Csicsmányi elbeszélése szerint, amikor az elmentésért, amelynek élén Balázs Mózes sokodori lelkész állott, a gyűlés elnöke, valamint Dascal Demeter kovács, tendenciózus jegyzőkönyvet terjesztettek be a temesvári püspökséghez a gyűlés lefolyásáról. Erre a püspökség elrendelt egy harmadik választást is, dr. Holló Adám kerületi elnök vezetésével. Ez a kiprovokált harmadik tanító-választás ugyancsak Csicsmányi diadalával végződött.

Egy ideig szélcsend uralkodott a községben... Balázs Mózes lelkész, a fiatal tanító legfőbb ellenzéki embere, látva Csicsmányi lelkes munkálkodását, megszelídült és teljes elismerését fejezte ki a tanítónak. Hasonlóképpen nyilatkoztak úgy az állami, mint egyházi tanfelügyelők is és ami a legtöbbet jelentett, az új tanítót a község lakossága máhmar szívébe fogadta... A tanító szintén megszerette a községet, elhatározta, hogy most már itt telepedik le és családot alapít... 1929. szeptember 14-én hűségét esküdött egy sokodori gazdag család egyetlen leányának.

kész rábeszélésére Csicsmányi a békeesség kedvéért engesztelő levelet írt Dáskálnak, amelyben bár nem ismeri be a vádak valóságát, bocsánatot kér a haragosától. Ezt a levelet Dáskál a jegyzőkönyvhöz csatolja és a történet a temesvári püspökség fegyelmi tanácsa előtt folytatódik.

— A fegyelmi tanács egy évre fellüggesztette Csicsmányi helyettes-tanítót sokodori állásától. A tanító kegyelmi kérvényt nyújtott be a miniszteriumhoz, amelyben büntetése elengedését kérte, amelyre válaszképpen a miniszterium közölte vele, hogy „*nincs meg a román nyelvű vizsgája*”. Csicsmányi erre elhatározta, hogy leutazik Campulungba, ahol leteszi a román nyelvvizsgát. Így is történt, sikeresen levizsgázott és hazatért ismét Socodorra. Azonban otthon nagy csapás érte: felesége szeptember 12-én meghalt... Ugyanezen a napon értesítették, hogy Dascal a hadbírószágonnál feljelentést tett ellene, valamint Campulungból olyan értesítést kapott, hogy bizonyítványát nem adják ki, mert tudomásukra jutott, hogy otthon Csicsmányi azt beszélte, hogy megvesztegette a campulungi tanárokat és így tette le a nyelvvizsgát. A szerencsétlen tanító a csapások sulya alatt azt sem tudta, mitévő legyen. Mikor kissé magához tért, a revizorátus utján becsületszavát adta, hogy a bizonyítványát illető feljelentés valótlan, mire a campulungi igazgatóság elküldte okmányait.

Maga az ügyész kéri a felmentést

Elérkezett a hadbírószági tárgyalás napja. Csicsmányi szuronyos csendőrök között érkezett meg a tárgyalásra, ahol Dascal mint vádlója ismét nagy románságát hangoztatta. Eközben azonban Csicsmányi ürvédje a hadbírószágon elé tette a sokodori Magyar Párt bizonyítványát, amely szerint Dascal a párt rendszer támogató tagja. Az ügyész erre maga kérte a vádlott felmentését, látva a vád tarthatatlanságát. Közben a sokodori iskola katedráját

Vizsgai jutalomkönyvek 20 lejtől kezdve KÉRPÉL-NÉI.

új tanítónő foglalta el, senki más, mint Dascal kovács leánya. Csicsmányi hiába kilincselte a bucaresti-i miniszteriumban, hiába volt Hege-dius Nándor interpellációja érdekében, nem történt semmi és Csicsmányi Jenő még ma is állás nélkül kóborol ponciustól-pilátusig és keresi az igazságot, amely bekötött szemmel alszik valahol...

Csicsmányi most végső elkeseredésében a miniszterelnökhöz és egyben közoktatásügyi miniszterhez akar fordulni, hogy sürgősen intézkedjen ügyében egy olyan vizsgálóbizottság kiküldésével, amely ne legyen befolyásolható, sem félrevezethető, hanem szigorúan igazságos... Eddig tart a magyar tanító hatásos és nem mindennapi története. A befejezés még hátra van, azt talán hatásvadászból tartogatja még az Élet, ez a kitünő tragikomédia-szerző. Azonban ha valamelyik divatos írónk drámát írna a meghurcolt magyar tanító történetéből, mindenesetre happy-enddel fejezné be, még pedig olyképpen, hogy Csicsmányi Jenő feleségül venné Dascal kovács tanítónő-leányát és ezzel vége volna a komédiának.

Csányi Piroska.

Állást keres egy egykori dusgazdag földbirtokos

Egy elsodort ember élete

Elegáns, szürke ruhás, magyaros bajszu, délceg tartásu, idősebb uriember jött be ma szerkesztőségünkbe. Kertelés nélkül elmondta, hogy állást keres, majd elmesélte élet-történetét, amelynek rövid, nagy vonalakkal megrajzolt vázlatából markáns színekben domborodik ki egy elsodort ember élete, egy olyan ember története, akinek a világháború utáni forgatag, az új idők forgószéke sodort magával. Lázár Gerő hajdani földbirtokos elbeszéléseiből korszerű, jellegzetes regényt írhatna bármelyik divatos írónk, talán ezzel a címmel: „Egy mai gazdálkodó tragédiája...”

Lázár Gerő 3700 hold földbirtok ura volt Alsófehérmegyében a háborús évek előtt. A gazdaság minden ágában hasznos és értékes tapasztalatokat szerzett. Ezt a békés, boldog életet megzavarta a világháború kitörése. Lázár Gerő nem került a harctérre, hanem több erdélyi vármegye élelmezési felügyelője és a haditermények értékelője lett. Erdélyi igazgatója volt annak a dohányimport-vállalatnak, amelyet még Windischgrätz herceg alapított Magyarországon, budapesti központtal. Ez a vállalat azonban a háború befejeztével megszűnt. Lázár Gerőt a CFR átvette és Bazargicba küldötte le, mint élelmezőt. Azonban ez az állás is megszűnt és Lázár Gerő tovább sodródott... A Minerva biztosító társaság szervező titkára volt, majd egy amerikai biztosítótársaság alkalmazásában Aradra került, mint a vállalat képviselője. A mai időkben igazán nem várhatunk más befejezést, mint, hogy ez a vállalat is megszűnt és Lázár Gerő állás nélkül maradt...

Bucszóul Lázár Gerő szépen, folyamatosan elsorolja képességeit, amelyektől reméli, hogy állást szerezne számára. Ugy mondja, mint aki betanulta, mint aki már számtalanszor elsorolta protektorok, jóakarók előtt, akik megígérték neki, hogy nem felejtkeznek el róla — alkalom adtán.

„Nőtlen, idősebb uriember, aki évek során egy nagyobb birtokon gazdálkodást folytatott és a gazdasági teendők minden ágában hasznos tapasztalatokat szerzett, földes szakember megmunkálása, mesterséges és természetes termények előállítás, cukorrépa termesztés, állattenyésztés, stb. tudományában gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik, azonkívül a magyar, román és német nyelveket tökéletesen bírja, intézői állást keres a legszerényebb fizetési feltételek mellett... Címert Calea Aurel Vlaicu 1. szám...” — Még csak azt kellene hozzátenni, hogy „szíves megkereséseket Mai gazdálkodó jelígeré”, — hogy hasonló legyen annyi más apróhirdetéshez, amelyek a napilapok hirdetési rovatában húzódnak meg és amelyek mögött talán szerényen bujt meg egy-egy „mai gazdálkodó tragédiája...”

Vörös Kereszt-nap Aradon

Urihölgyek gyűjtése az uccán — Előadás a színházban

A Vörös Kereszt egyesület aradi fióka ma és holnap, vasárnap uccai gyűjtést rendez. Az itt összegyűlt pénzeket, mint minden évben, egy gyermeknyaraltatási akció javára fordítják. A fáradságot nem ismerő hölgyek dr. Botis Tivadarné vezetésével, egész napon át a gyűjtéssel foglalkoztak. Dr. Botis Tivadarnén kívül tevékeny részt vett a gyűjtésben Riscutia alezredesné, alelnök, aki egyik főirányítója volt a gyűjtésnek. Raituk kívül még: Bosnyák Zoltánné, dr. Siclovanné, dr. Moldovanné, Horváth Lajosné, Rimbás kisasszony, Demeter Olga és Stankovitsné vettek részt a gyűjtésben.

A Vörös Kereszt hölgygárdája ma délután a színházban nagyszerű előadást rendezett. A zsúfolt színházban megtartott előadás rendezésében részt vettek a gyűjtést végző hölgyek. A műsor első számaként az aradi 22-ik iskola gyermekkórusa „Jézus” címmel adott elő határos énekszámot. A Vörös Kereszt című verset szavalta nagy sikerrel Lucian P. Siclovanné. A Drótostót című költeményt előadták Friedmann Imréné óvodájának növendékei. A nagyszerűen betanított vers nagy sikert aratott. A 22-ik iskola pompás énekszáma „Béka-koncert” címen került műsorra, amely szintén nagy sikert hozott, a „Virágkirálynő”-t ismét a Friedmann-óvoda növendékei adták elő nagy sikerrel. Utána következett a 22-ik iskola nagy énekszáma, amit szünni nem akaró taps követett. „Babadoktor”, a Friedmann óvoda növendékei adták elő ezt a kis jelenetet, mely Friedmann Imréné pedagógiai rendszerének sikerét igazolja. Az utolsó előtti számként román táncok következtek, melyeket a 22-ik iskola növendékei táncoltak el. Acuné I felvonásos szindarabját a 22-ik iskola hebedik osztályu növendékei adták elő. Jók voltak: N. Pinte a, Anna Mierla, Lázár Mayer, Elene Vasilius, Siclovanné Emilia és N. Bogdán.

KALANDOS UTAZÁSOK

1900
DANTE KIADÁS

MUNNECKE: HAGENBECK MUNKÁBAN

AZ ŐSVADON FÉLELMETES, RAGADOZÓI ELLEN

MINDENÜTT KAPHATÓ: 55. - LEJ.

KANADABAN GYŰJTOTT

az aradi árvizkárosultaknak egy Aradról elszármazott uriasszony

Az Aradi Közlöny által értesült a katasztrófáról — Érdekes levél az egykori Eldorádóból — Kanadában is leépitenek

Sebesen siklott a hatalmas hullámok között a nagy óceánjáró óriás teste, az első osztály pazarul berendezett szalónjában vigan harsogott a jazz, elegáns, összeforrott párok siklottak a sima parketten... a fedélközön reménykedő és letört emberek rettegtek a bizonytalan jövőtől, amely egy ismeretlen, tengerentúli országban várt rájuk... és a postacsomagok között vastag levélboríték vitte a hirt az Ujvilág magyarjainak egy határszéli város rettenetes napjairól... A hír megérkezett és pár nap múlva a hatalmas óceánjáró magával hozta a választ, az emberi szolidaritás gyönyörű bizonyítékát, a sokezer kilométernyi messzeségbe szakadt magyarok együttérzésének, szeretetének megnyilvánulását...

Levél érkezik az óceánon túlról

Már elmúltak Arad felett a rémület napjai, a lassankint megnyugodott emberek fellelegezve vették tudomásul, hogy véget ért az árvízvesztés és a város megmenekült a pusztulástól. Egy fiatal aradi vegyész mérnök, dr. Áron Árpád pedig levelet írt egy Aradról négy esztendővel ezelőtt elszármazott uriasszonynak, aki ma férjével együtt Kanadában él. A levélben felhívta a figyelmét az Aradi Közlöny árvízről írt tudósításaira. Dr. Eisner Béláné született Koroknay Margit megkapta dr. Áron levelét, amelyben megnyugtatta Aradon élő szüleinek sorsa felől is. A megnyugtatóra

szükség is volt, mert négy évvel ezelőtt, amikor az aradi uriasszony férjével elindult a messzi utra, szülei még a Kádas-telepen laktak, amely most egyike volt a legjobban veszélyeztetett városrészeknek. Az uriasszony szívét mélyen megindította az a tragédia, amely sokszáz embert fosztott meg hajlékától és vagyonától és gyűjtést indított néhány ismerőse körében Arad árvizkárosultjai javára.

És ma vastag borítékot hozott a posta. Montreal városban adták fel a levelet, amely egy gyűjtőlevél is tartalmazott. A levél többek között így tolmácsolja a messzi távolba szakadt dr. Eisnerné együttérzését a katasztrófa sújtottjaival:

— Amióta megkaptam levelét, amely a szörnyű árvízről számol be és az Aradi Közlönyben elolvastam a rettenetes események megrázó részleteiről szóló cikkeket, lelkemet mély fájdalom szorongatja. Hamarjában összegyűjtöttem néhány ismerősöm körében pár dollárt, kérem, legyen szíves juttassa el ezt a csekély összeget a legilletékesebb helyre: az Aradi Közlönyhöz. Sajnos, többet mi sem tudunk adni, mert nálunk is rosszak a viszonyok és a nagy nyomoruság bennünket is igénybevesz. De ezt a néhány dollárt szívünk minden szeretetével küldjük valamelyik szerencsétlen árvizkárosultnak.

A levél mellett fekszik az angol és magyar nyelven kiállított gyűjtőív, amelyen öt név szerepel. Ime a gyűjtőív szövege, az emberszeretet eme szép dokumentuma:

GYŰJTŐIV

COLLECTION SUBSCRIPTION LIST

az aradi árvizkárosultak javára for the victims of the tragical flood in city Arad

Név — Name	Sum.
Dr. Eisner Béláné	\$ 1.—
Mrs. George Macdonald	1.—
Mrs. M. Deming	1.—
Mayer Magda	1.—
Lengyel Mária	1.—
	\$ 5.—

Montreal, 1932. április 28.

A szeretet árja legyőzte a sokezer kilométernyi távolságot, elindult a messzi Montreal egyik hatalmas felhőkarcolójának néhány lakásából és kétéhetes vándorút után megérkezett a kis határszéli városba, ahol feldobbanó szívek fogadták a manapság oly ritka vendéget. Hiszen voltak itt is, akik adtak, voltak, akik többet adtak, de sokszoros visszhangot kelt a lelkekben az a tudat, hogy a sújtottak jajszava meleg megértésre, részvétre talált egy messzi világrészben...

Tovább forgatom dr. Eisnerné levelét. És érdekes, rövid beszámolót találok a mai Kanadáról, amely egészen másképpen fest, mint az egykori Eldorádóról vázolt képek.

— Nagy csalódás vár azokra, akik vérmes reményekkel érkeznek Kanada földjére — szól a levél — senkisé nem helyezkedhetik el végzettségéhez képest. Az országba most már egyáltalában nem lehet bejutni, de egyelőre az a helyzet, hogy nem is érdemes. Mindentűz csak leépitésről és fizetésredukcióról beszélnek, állásba jutni pedig az elérhetetlen álomképek közé tartozik...

A leépitett Eldorádó földjén is aggodalommal telve várják, mit hoz a holnap és a nagy válság közepette mégis jutott néhány megtakarított dollár Arad hajléktalan nyomorgóinak...

Marosi Rudolf

SPORT KÖZLÖNY

Az AMTE továbbra is meg akarja tartani vezető helyét --- A bajnoki táblázat élcsoportja egymással szemközt

A bajnoki évadot a következő két forduló után lezárjuk. A táblázat megrögződik, a bajnokság kérdése már akkor végleg elintéződött, de most egy héttel a vég előtt még olyan bizonytalan a helyzet, mint a bajnokság megnyitásánál. Három egyformán esélyes pályázója van a bajnoki címnek. Az AMTE, Olimpia és a Gloria-CFR a bajnokságra megy és mind a háromnak egyformán sikerülhet a büszke cím elhódítása. Ezidén a bajnoki fordulót még nagyobb izgalom, még nagyobb felkészültség jellemzi, mint az előző éveket, mert a nagy tét a *Nemzeti Bajnokságban* való részvétel és mint ismeretes, itt a kerület első és második helyezettei vehet csak részt, a harmadik már kireked ebből az előkelő csoportból, hogy a kisebb jelentőségű csapatok között a helybeli bajnokságért küzdjön.

Most vasárnap egy pályán bonyolítják le az összes I. osztálybeli mérkőzéseket, amelyek közül kettő emelkedik ki. Két mérkőzés, a melynek a négy résztvevője közül három pályázza meg a címet. Az ATE—Olimpia, AAC—Gloria mérkőzések felé fordul a legnagyobb érdeklődés és itt mind a négy résztvevő egy-

forma eséllyel indul a küzdelemben. Ezenkívül még két kisebb jelentőségű mérkőzést is lebonyolítanak a Transilvania és Unirea, ATE és Tricolor között. A bajnoki táblázat most, a döntő csaták előtt így fest:

AMTE	12	10	—	2	42	18	20
Gloria	11	8	2	1	31	5	18
Olimpia	11	7	4	—	36	8	18
AAC	12	7	—	5	26	22	14
ATE	12	3	3	6	17	19	9
Transilvania	12	3	2	7	14	35	8
Unirea	12	2	1	9	11	30	5
Tricolor	12	—	2	10	10	50	2

Az AMTE őrzi a vezető helyét és ezt az előkelő pozícióját megtarthatja akkor, ha az Olimpiára ráver. Abban az esetben, ha az AAC-ot legyüri a Gloria, akkor a bajnokság végső kérdése csütörtökön az AMTE és a Gloria között fog eldőlni. Ha az Olimpia legyőzi ellenfelét, az AAC is végez a Gloriával, akkor az élvonal szerepét az Olimpia foglalja el, az AMTE-től követve. De ezek mind csak találgatások, a vasárnapi mérkőzések tisztázzák ezeket a kérdéseket.

követendő példa, Jugoszlávia az adók mérséklésével elérte már azt, hogy sportja a tanítómesterei előtt áll.

O Brasovia Brassó bajnoksapata. Brasovia a IAR felfüggesztésével megszerezte Brassó kerületének bajnokságát. A Brasovia vasárnap már Marosvásárhelyen a Mures ellen veszi fel a küzdelmet.

Verebes Ernő három előadásban lép fel Aradon

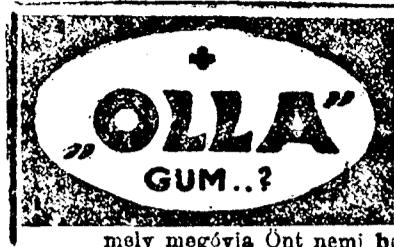
Tabay Anna berlini magyar operett-sztár is Aradra érkezik — Csütörtök

délben érkeznek meg a művészek

Autogrammot ad Verebes Ernő az Aradi Közlöny rendezésében az árvizkárosultak javára

Gyermekesen őszinte arc, derűs, kisfiús mosoly vidámságtól csillogó fekete szemek és ellenállhatatlanul vonzó modora jellemzi Verebes Ernőt, a népszerű magyar komikust. Verebes Ernőt a kitűnő filmvígjátékok egész sorozatában volt alkalmunk látni és megszeretni. A ragyogó humoru, örökké mókázó Verebes nem egy testére szabott, kiváló szerepben mutatkozott már be Arad közönségének, amelynek körében szinte páratlan népszerűségnek örvend. Emlékezzünk csak vissza a „Victoria” nagy sikerére, melyből az oroszánrészes Verebes Ernőt illette meg. Csak az ő elragadó, finom akcentusa miatt bocsájtottuk meg a darab rendezői balfogásait, az ő izig-vérig magyar behizelgő modora enyhítette le a Magyar Alföld-ként beállított operettszínház bántó diszsonanciáját. Vagy ki ne emlékezne a „Csökregiment” muzsikusára, ebben a szerepben a kis Verebes olyan sikert aratott, amely sokáig felejthetetlen marad. Legújabb szerepei még nem kerültek el Aradra, de annyit elárulhatunk róluk, hogy az egyikben: „Erika” a címe, Lia Marával, Walther Hansennel és Ralph Arthur Robertsel játszik, ezenkívül a legújabb Lehar film-operettet — „Es war einmal ein Walzer” — Verebes Ernő viszi sikerre. Ebben a filmoperettben Eggerth Márta, az új magyar filmszínésznő és a kitűnő Paul Hörbiger a partnere.

Verebes Ernő most — mint legutóbb beszámoltunk róla — személyesen Aradra jön. Egy fél órán keresztül fogja szórakoztatni aradi rajongóit és tisztelőit a Corso-mozi színpadán, ahol partnereivel, a berlini operettszínház magyar sztárjával, népszerű Tabay Annival együtt magyar, román és német nyelven szenzációs slágerszámokat, ének- és tánc-

Ne kísérletezzen egészségével, kérjen Ön is kimondottan „OLLA” óvszort,

mely megóvja Önt nemi betegségektől.

O Uj világrekord. Párisban Cartonnet 100 méteren 1:13.6 mp.-vel megjavította a 100 méteres mellúszás világrekordját.

O Junius 5-én játszik le a Magyar Kupa-mérkőzést. A Magyar Kupa-mérkőzés döntő küzdelme a Ferencváros és a Hungária között június 5-én fog lezajlani. A Kupa jogos favoritja a most nagyszerű formában lévő Ferencváros.

O Készülődés a román-magyar válogatott mérkőzésre. Bucurestiben az OTT magatartása ellenére is, serényen folyik a munka a 29-iki válogatott mérkőzésre. A csapatösszeállítás már megvan, ugyanaz, mint a legutóbbi, osztrákok elleni mérkőzésen, csupán Borbély helyét a temesvári Moravetz foglalja el.

O A NAC Lugoson. A Nagyvárad AC vasárnap Lugoson az ottani Vulturii ellen veszi fel a küzdelmet.

O Vasárnap dől el Várad bajnoksága. A nagyváradai bajnokság a vasárnapi Crisana-Törekvés találkozáson fog eldőlni.

O Az Erdélyi és Bánsági Sportújságírók Szindikátusának váradai tagozata most tartotta tisztújító ülését. Az ottani tagozat a következő: Elnök: Pásztor Bertalan dr., a „Nagyvárad” szerkesztője. Titkár: Lőrinczy Lajos, a „Nagyvárad Friss Újság” munkatársa. Jegyző: Török Tibor, az „Eszőlő” munkatársa.

O Kikaptak a magyar tennisezők. Berlinből jelentik: A Magyar—Ir Davis Cup-mérkőzés az irek 4:1 arányú győzelmével végződött. Így az ir csapat kerül szembe a német—osztrák mérkőzés győztesével. A német—osztrák Davis Cup állása a második nap után 2:1 a német tennisezők javára.

Jugoszlávia futbalsportja a közép-európai nívón mozog

Zuravica Dragoslav verseci lapszerkesztő nyilatkozata

Az elmúlt ünnepnapokon Arad sportolói előtű bementatták felkészültségüket és tanúbizonyságot tettek tudásukról a jugoszláv sportolók. A verseci Dusan Silny volt két napon vendége Aradnak és városunk két elit-csapata kénytelen volt a jugoszláv fiúk nagyobb tudása előtt meghajolni. A játékosok szép és stílusos játékkal, góiratórésükkel megnyerték a szakértők tetszését és akik a sporttal behatóbban foglalkoznak, azok tisztában vannak azzal, hogy ez a jugoszláv futbalsport rohamos előretörésének megnyilvánulása.

A sajtópályában ott ült a verseci futbalistákat kísérő Zuravica Dragoslav, a szerb nyelven megjelenő verseci napilap szerkesztője, aki lelkes sportbarát és sportszakember, az ottani sport egyik vezére. A mérkőzés szünetjében lapunk munkatársa beszélgetett a szerb sportvezérrel, aki a következőket mondotta:

— A jugoszláv sport előretörése, futbalsportunk rohamos fejlődése, a sportvezérek helyes érzékét és hozzáértését dicséri. A szerb futballt egy fél évtizeddel ezelőtt még nem ismerték, de most már megismerték félm. Nemcsak Belgrádba és Zágrádba, de a kisebb városokba sem mehet a legjobb külföldi csapat sem biztos győzelem tudatával, mert a csapataink mostani fejlettsége mellett, a legerősebb csapatokat is próbára tesszük, attól eltekintve, hogy a két futballgóponthban, Belgrádban és Zágrádban, a legtöbb külföldi csapatot megverik. De vegyük csak sorra a dolgokat, azt hiszem a legdicsebb fegyvertények közé sorozhatom a Magyar válogatott belgrádi, a „Csikók” zágrábi vereségét. Belgrád és Zágráb vezető csapatai sorra verték a legjobb magyar, cseh és osztrák csapatokat. A játékosok között nagyon-nagyon sok a tehetség, mint például Hitrac és Zsifkovics.

— Mivel magyarozza a jugoszláv futball előretörését?

— Mint már mondtam, a vezetők hozzáértésének és a kormány jóindulatu támogatásának és ezzel elértük, hogy a futbalsportunk a közép-európai nívón mozog.

A mi sportunk is már előbb állana, ha leszednék egyesületeink vállairól azokat a súlyos terheket, amelyek már-már végveszedelemben sodorják az ország sportját. Itt áll előttünk a

duettekot ad elő. Csütörtökön, 26-án tehát valóban illusztris vendége lesz Aradnak, amennyiben Verebes Ernő csütörtökön délben fog egész autófelvonulás keretében a Fehér Kerest-szálló elé érkezni az aradi állomásra. A Corso-mozi tehát mozivászná előtt három előadás keretében lép fel Verebes Ernő partner-nőjével.

Verebes Ernő aradi szereplésével kapcsolatban beszámoltunk arról is, hogy az Aradi Közlönynek sikerült Verebes Ernőt megnyerni arra, hogy megérkezése után autogrammot adjon az aradi árvizkárosultak javára. Az autogrammot a Corso-mozi előcsarnokában rendez meg az Aradi Közlöny és ennek pontos idejét közölni fogjuk egy későbbi időpontban olvasótáborunkkal. Verebes Ernő személyes fellépése sokáig felejthetetlen élménye lesz az aradi közönségnek.

Színház — Irodalom — Művészet

* Szezonzáró előadás az Iparosothonban. Ma, vasárnap tartja ötödik évadzáró előadását az Iparos Kulturház, melynek színpadán a neves és kitűnő tehetségekkel rendelkező műkedvelő gárda 136 nívós előadást rendezett. Ez alkalommal közönségünkre megismétlik a múlt héten az aradi és temesvári színházakban nagy siker mellett bemutatott „Fruska” című, végtelenül bájos vígjátékot: S. Ungár Boriska, S. Strigán Ilonka, Tarr Jucika, Gaáli László, Diósi Lajos, Szeles Pál, Spitz Lajos és Breitbart Lászlónéval a főszerepekben. Az ünnepélyes keretben megrendezendő előadás iránt a közönség széles rétegében éles érdeklődés mutatkozik. A mai bucsuelőadás az előretölt idő szerint este 10 órakor kezdődik, melyre a belépődíj 20 lei. Előadás után tánc a kertben.

A Riviéra királyai

Béke a Bernadotte-családban — Hotelvendégek, akik az árleszállítás ellen tiltakoznak — Kaland az expresszvonaton

A hírességek nem nyúzsognak mind a „Promenade des Anglais“-n, mint ahogy az elvárható, aki el akarja őket csipni, annak moz zékonynak és szemületesnek kell lenni s nem szabad az idővel takarékoskodnia. Át kell rándulnia néha Cannesbe, Juan-Les-Pinsbe, strázsálmia a nagy hotelek előcsarokaiban s ha nem alussza át a tea-időt, akkor a következő előkelőségek nevét jegyezheti föl noteszába:

Gusztáv svéd király,
Lennart svéd herceg és ifju felesége,
Manuel portugál exkirály,
Cyrill orosz „cár“ a családjával,
Aga Khan a feleségével (csodaszép nő!),
a connaughti herceg,
Stresemann Gusztáv özvegye,
Caruso özvegye,
Citroen, a francia autókirály,
Petain tábornagy,
Maurice Puéolgue, a francia külügyminiszterium egykori mindenhatója,
H. G. Wells,
Paul Valéry, a híres francia költő,
Fedor Saljapin,
Maurice Maeterlinck,
Fritz Kreisler, a világhírű hegedűművész,
Victor Margueritte.

Rajtuk kívül természetesen még a másodosztályu prominensek egész dandárja hemzseg a Riviérán, az irodalom és művészet, a pénzvilág és az arisztokrácia, a kokott-kaszt és a szélhámos-rend minden árnyalata képviselve van.

A legnagyobb érdeklődés az ősz svéd királyt veszi körül. Azoknak a királyoknak a száma, akik tényleg uralkodnak, annyira meg fogyatkozott a háboru óta, hogy semmi különös sincs benne, ha a Riviéra rendezősége minden elképzelhető elkövet, hogy Gusztáv király számára az életet a Cote d'Azur-nál minél tüneményesebbé varázsolja. Ugyis annyi kellemetlenség érte az utóbbi időben! Elég, ha a Kreuger-esetre mutatunk rá, ami Őfelségét igen közelről és igen kellemetlenül érintette, meg aztán unokájának, Lennartnak a meszalliansza, ami miatt a fiatal hercegnek kellett megjárni a káoszról mondani.

Egy királyi családi háborúság meglepő befejezése

A Hotel d'Angleterre előtt, ahol a svéd király rezidál, négy rendőr áll éjjel-nappal. Bizonyára őrködik a közelben egy csomó detektiv is, de ezek civilben vannak s így nem olyan könnyű megszámolni őket. Az újságok külön rovatot szentelnek Gusztávnak s ebben naponta beszámolnak a környezetében történő érdekesebb eseményekről. Ezek a szenzációk rendszerint abban kulminálnak, hogy Őfelsége megint megnyert egy tenniszversenyt. Ez a sport tudniillik a szenvedélye. A hetvennégyesztendő hosszú és szikár aggastyán csakugyan bámulatraméltó fürgeséggel ugrál a labdák után s még az átlagon fölüli játszik. Az első díjnak azonban, amit a nizzai tenniszversenyeken nyer, természetesen csak annyi a sportértéke, mint annak a nemtudomhány száz nyulnak, amit az uralkodók egy-egy udvari vadászaton leterítenek.

A Riviéra-törzsközönség valósággal izgalomba jött, amikor híre érkezett, hogy a huszonkét éves Lennart herceg a Londonban kötött polgári házasság után egyenesen Nizzába jön nászutra. A beavatottak botránvtól tartottak, a botránnyok azonban minden várakozás elére elmaradnak. Az ifju pár mándjárt megérkezése után együtt reggelizett a koronás nagyapával. Elutazásukkor pedig valóságos béketüntetést rendeztek a pályaudvaron, Gusztáv kikísérte a nászutasokat a vonathoz és a búcsúzkodásnál szeretetteljes csókot nyomott Karin asszony mindkét arcára.

Na, hát ez az... ..

A gazdasági krízist itt is meg lehet érezni. Mindenekelőtt: az angol invázió megszűnt. Más években a Riviéra angol szótól visszhangzott. Ma ennek nyoma sincs, az angolok fe gyelmezten otthon maradnak s nem költik el külföldön a fontokat. Már tudniillik a gazdag angolok. A kis, olcsó panziókban azonban még találhatók angolok, akik takarékosági szempontból hagyták ott a szigetországot és azért jöttek a Riviérára, mert itt olcsóbban élnek.

Az angolok helyét a németek foglalták el. Otthon Németországban bizonytalan a helyzet, felfordulástól lehet tartani, de legalább is súlyos vagyondézsmától s ezért a német gazdagok nagyrésze kicsempészte külföldre a vagyonát. Most aztán élnek a világukat. A montecarlói kaszinóban már bizonyos hírhedségre tett szert egy német házaspár: a férfi százezrekben játszik s az asszony türelmesen kibícel neki órák hosszát. Ha megunja, átül egy másik asztalhoz s maga is átalakul aktív játékosá. Két-háromszázezer frank veszteségnél vagy nyereségnél a szempillájuk sem rezdül.

— Mi mindig ekkora összegekben szoktunk játszani — hallani az asszony dicsekvését.

Amerikai arany rablótámadás a Riviérán

Ilyen magas játék azonban csak a különszobákban folyik. A nagy játéktermekben meglehetősen szolid az üzem, ritkaságnak számít, hogy valaki a maximális tétet — tizenkétezer frankot — megtegye. Kevés a pénz!

A szállodák, üzletek erősen megérik ezt s hajlandók is voltak radikális árleszállításra, egészen ötven százalékig, csak hogy a forgalmat növelni tudják. Ekkor azonban különös dolog történt. Az előkelő hotelek vendégei tiltakoztak az árleszállítás ellen! Nem akarták kitenni magukat annak a veszélynek, hogy „mindenféle Smith-szel, Mayer-rel“ egy szállodában kelljen lakniok. Azonnali elutazással fenyegetőztek, arra az esetre, ha a szobaárakat csak egy fillérrel is leszállítják. A szállóigazgatóságoknak meg kellett hajolni a stammvendégek kívánsága előtt és az időszerűtlenül magas árak megmaradtak.

A riviériai újságok nem irták meg ezt az esetet.

Néhány héttel ezelőtt a riviériai expressz-szen, a legragyogóbb napsütésben, revolvert dugtak az egyik utas orra alá:

— Szabad a pénztárcát!

Az utas kisandított a folyosóra. Ott is egy bandita revolverrel. A másik fülke ajtaja előtt szintén állt egy.

A rablók összeszedtek minden pénzt és értéktárgyat, másfél órán keresztül sakkban tartották revolverrel az egész vagon utasait, egy osztrák bankigazgatót pedig, aki ellentárlást kísérelt meg, lelőttek.

Másfél óra múlva valaki meghuzta a vészféket. A sebesülteket beszállították a valenciai kórházba, a rablók elmenekültek s a csendőrség bottal üti a tettesek nyomát.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 47 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY-t

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak

1932. június hó 1-től számítjuk.

Ha jól és olcsón akar vásárolni

cserépkályhát,
asztaltakaréküzhelyt, faiburkolatot,
keresse fel a

DUDI cserépkályhák lerakatát,

Bul. Reg. Ferd. No. 21. (v. Kovács Soma helyiségben)

Új könyvek, folyóiratok

Székely erdők alján. Barabás Gyula regénye. A háboru előtti magyar problémák egyik legsúlyosabbika volt a székelység szerepe Erdélyben. Ez a munkás emberfajta beékelve a románok lakta területek közé, kétségbeesett küzdelmet folytatott nyelvért és önállóságaért. Egy ilyen küzdelem története Barabás Gyula regénye is. A székely székely falu egyetlen birtoka az erdő. Természetesen együgyűségében nem tud élni ezzel sem. Az örök magyar-székely átok, a széthuzás szétadulja ennek a kis falunak a békéjét is és a hatalmas román erdőkitermelő társaság kiforgatja őket még ebből a kis vagyonukból is. Barabás Gyula a Székelyföldről ideszakadt író, a vasmunkás szerszámaikat cserélte fel a tollal, és ez valahogyan megérződik azon a robusztus formán, ahogy alakjait kiforagatja. A regényt örömmel fogja üdvözölni mindenki, aki a régi Magyarország életéből történelmi dokumentumot és a mai székelység életéről képet és magyarázatot keres. Ára 117 lej. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy megrendelhető Lepagenál Kolozsvár.

B. S. Aldrych, „Es lámpást adott kezembe az ur...“ Egyre azt halljuk, — mindenki mondja, aki ott járt, aki ott él, — hogy Amerikának nincs szíve. Mégis, aki a mai amerikai regényirodalmat figyelemmel kíséri, lehetetlen, hogy gondolkozóba ne essék: vajjon csakugyan olyan szívtelen-e az Újvilág? És ha igen, akkor ugyan kiknek, s főleg kiről írja például Aldrych most megjelent regényét? Pusztán az író fantáziája nem teremthet annyira hűsből és vérből való csupaszív regényhősöket, mint amilyen Abbie Deal volt. Most kezünkbe került ennek az ismeretlen amerikai írónak a regénye. Előttünk legalább — bevalljuk — ismeretlen B. S. Aldrych neve. Ha csak ezt az egyetlen regényt írta volna, most már akkor is örökre a szívünkbe vésődne. Ezt a regényt aki elolvasta, maga is eltűnődik majd rajta: igaz-e hát, hogy nincs szíve Amerikának? Aldrych regénye a „Külföldi Regények“ sorozatában jelent meg, ára 60 lej.

A kereskedők és iparosok tartozásainak bírói felszámolásáról szóló törvény magyarázata jelent meg magyar nyelven dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Ödön nagyváradi ügyvédek tollából. A füzet világos, áttekinthető módon ismerteti a likvidálás módját, a törvény előnyeit, mely lehetővé teszi a csőd elkerülését. A könyv használatosságát elősegíti, hogy a törvény román és magyar szövegét is közli teljes egészében. Az alaposan megírt jogász munka ára 30 lej. Kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalaiban.

Az Új Ember, az új eszmék folyóirata, az intellektueller lapja. Szerkeszti: Kalotai Gábor. Legújabb számának tartalmából kiemeljük a következő cikkeket: A külpolitikai helyzet. Az anyák kiáltványa a társadalomhoz (A magzatelhajtás.) Az új orosz iskola. Az aranycsalásról. A racionalizálás. Világnézet nélkül. Merre tart az amerikai irodalom? (London, Lewis Sinclair, Upton Sinclair, Dreiser, Gold.) Fejős Pál: A filmrendezés igazi művészete, Bónyi Adorján: Hazugság (novella.) Friss hírek a kultúrelételek (Remarque, Hubermann, Kreisler, Ungár, Az új párisi divat) A tudomány céljai. Ára 12 lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timisoara, I. Str. Matei Corvinul 6. II. em.

„A Sejk“ E. M. Hull népszerű regénye. Rodolpho Valentinonak és Bánky Vilmának parádés szerepe volt: „A sejk“, ebben aratták legnagyobb sikerüket. A büszke angol lady, akit senki sem tud meghódítani, kénytelen meghajolni a sivatag fiának természetes férfiassága előtt. S miután az arab főnökről kiderül, hogy angol vér folyik ereiben, semmi akadálya nincsen boldogságuknak. „A sejk“ néhány esztendővel ezelőtt került a magyar könyvpiacra és hónapok alatt 15.000 példányban kelt el. A mostani új kiadás, nagyobb formátumban, jobb kiállításban, új borítéklappal jelenik meg és valószínűleg az idei tavaszi könyvpiac legjobb cikke lesz. A sejk 228 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy megrendelhető Lepagenál Kolozsvár. Ára 87 lej.

Értesítés!**Hétfőn reggel nyílik meg a timisoarai****Österreicher****sütőde és cukrászda termékeinek elárúsító boltja**
Strada Bucur (Eötvös-ucca) 10. szám alatt.**Értesítés!**Naponta kétszer kapható frissen timisoarai kenyér, rozskenyér. Görbén sült vajos-omlós kifli, perec és zsemle. Graham kenyér, kétszersült, összes gyógykenyerek és lisztek. — Rendeléseket zsurreknire, szendvicsek kenyérrre, barchose stb. elfogadunk. — —
Viszonteladónak árengedmény.**KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY****Aktiv Románia kereskedelmi mérlege****Az import szokatlan visszaesése**

A pénzügyminisztérium statisztikai osztálya most tette közzé az év első két hónapjáról szóló kereskedelmi mérlegünket, amely rendkívül érdekes adatokat tartalmaz. A statisztika adatai szerint az 1932-es év első két hónapjában egymilliárd 745 millió lej értékben hoztunk be árucikkeket, míg exportunk kétnemlérd 220 millió lejt tett ki. *Januári és februári kereskedelmi mérlegünk tehát 475 millió lejjel* *aktiv.* Gazdasági körökben a közzétett statisztika minden valószínűség szerint nagy meglepetést fog kelteni annál is inkább, mert évek óta nem volt aktiv az év első két hónapjának kereskedelmi mérlege, arra való tekintettel, hogy ebben az időszakban tudvalevőleg az export rendszerint stagnál. 1930-ban az első két hónap kereskedelmi mérlege 730 millió, míg 1931-ben 418 millió lej passzívával zárult.

Figyelembe kell azonban venni, hogy ennek az évnek az aktívja nem az export értékének növekedéséből, hanem az *import szokatlan visszaeséséből ered.* Ez pedig arra vezethető vissza, hogy az ország lakosságának felvevőképesége szinte *hühetetlen mértékben csökkent.* Az elmúlt évhez viszonyítva, importunk mennyiségileg 43.50, míg érték szerint 44 százalékkal esett vissza, míg 1930-hoz viszonyítva a mennyiségbeli visszaesése 61.74, az értékbeli pedig 59.90 százalék. Az export 7.08 százalékkal emelkedett mennyiségben és 17.64 százalékkal csökkent értékben az elmúlt évvel szemben. 1930-hoz viszonyítva pedig a

mennyiségbeli növekedés 24.19, az értékbeli csökkenés pedig 38.75 százalék.

A fentebb közölt szám adatokból megállapítható, hogy addig, amíg az importált áruk értéke majdnem ugyanaz maradt, mint az előző években, addig az exportra szánt áruk értéke 1931-hez viszonyítva 24 és 1930-hoz viszonyítva 62 százalékkal esett. Ami a vámmilletékekből származó bevételeket illeti, azok az importnál 32.20, míg az exportnál 70.99 százalékos visszaesést mutatnak. Az importnál a visszaesés az import csökkenésének tudható be, mivel a behozatali illetékek változatlanok maradtak. Az exportnál a csökkenés számos kiviteli illeték leszállításának, illetve megszüntetésének tudható be. Meg kell jegyezni még azt is, hogy a hivatalos statisztikával szemben a kereskedelmi mérleg képe bizonyos mértékben módosul, ha figyelembe vesszük, hogy vannak olyan árucikkek is, amelyek után nem fizetnek behozatali illetéket. Azonban ez a körülmény sem változtat sokat a fent ismertetett helyzeten.

Elkészült a statisztika egyébként már az év első négy hónapjának gabona-exportjáról is. Eszerint: buza 7851 vagon (az elmúlt év hasonló időszakában 3126 vagon), árpa 7703 vagon (1931-ben 26.289 vagon), kukorica 57.887 vagon (1931-ben 24.257 vagon), zab 35 vagon (1931-ben 1647 vagon), rozs 801 vagon (1931-ben 1135 vagon), liszt 3786 vagon (az elmúlt év első négy hónapjában nem exportáltunk lisztet.)

Az ember, aki a kezét a zsebében hordja

Legutóbb valamelyik német szaklap hasábjain találkoztam vele. Jobban mondva: velük. Kétten álltak egymás mellett, két fekete emberalak, mindkettőnek zsebében a keze. Az egyik alacsonyabb volt, mint a másik, jóval alacsonyabb. Mindkettőjük fölött ez a felírás állott: „Weltarbeitslosigkeit“. Aztán két évszám következett. Az alacsonyabb fölött 1928 vége, a magasabb fölött 1931. Alattuk ugyancsak két szám volt. Hatmillió és huszmillió, ami azt jelenti, hogy alig három év alatt tizennégy millióval emelkedett a földön a munkanélküli emberek száma.

Két szám a két ábra alatt. Két milliós szám, amelynek komponenseit ott látni ma mindenütt a világon. Sötét ábrát képez ez a szám, nemcsak a német folyóiratban, hanem Berlin, Páris, New-York, London, Madrid, Bécs, Arad uccáin, ahol csoportokban vagy egyesével áll és járkal — az ember, aki a kezét a zsebében hordja.

Ugyancsak egy német lapban, a „Berliner Tageblatt“-ban láttam a napokban azt a verset, amelyet mintha csak azért írtak volna, hogy rácsafoljon a Pen-kongresszus íróinak arra az állásfoglalására, amely a politikamentes, tiszta irodalom mellett tört lándzsát. Az említett versnek ugyan nem annyira politikai, mint gazdaságpolitikai jellege van, helyes megjelöléssel pedig közgazdasági versnek lehetne nevezni. A költeményt Paul Kästner írta és minden valószínűség szerint iskolát teremt vele, mint ahogy iskolát teremtettek évezredekkel ezelőtt az első szerelmes, majd pedig később a hazafias versek. „Auge um Auge, Zoll um Zoll“ (Szemet szemért, vámot vámért) ez a címe a versnek, amely a szabad kereskedelem mellett

foglal állást és amelyből talán nem lesz érdeklően alább két jellemző szakaszt közölni. Ime:

Wir werden den Globus zerstückeln,
so gründlich wie noch nie,
wir wollen uns nicht entwickeln
und nennen's Autarkie.

Man könnte uns fast bedauern,
obwohl man das nicht soll.
Wir bauen wiedermal Mauern.
Sie wachsen. Zoll um Zoll.

Mindezt talán abból az alkalomból érdemes megemlíteni, hogy nálunk is életbelépett a rendelet, amelyet szürke közgazdasági nyelven devizazás és valutakorlátozásnak neveznek, de amely a köznapi nyelvre lefordítva voltaképpen annyit jelent, hogy hiába élünk 1932-ben, a legmodernebb gőzhajók, repülőgépek és Zeppelinek korában, hiába a technika minden vívmánya, egy bizonyos körülhatárolt földterülethez vagyunk kötve, még akkor is, ha esetleg anyagi viszonyaink meg is engednék, hogy külföldre utazzunk. A repülőgép korszakában messzebb van számunkra Páris, mintha az ekhós szekerek és a delizsánc idejében élnénk.

Ha akadna egy ügyes filmrendező, aki a jelenlegi gazdasági helyzetet filmen akarná feldolgozni, akkor a film bevezető képeinek Európát kellene madártávlatból ábrázolnia, az európai országokat, amint egyre magasabbra nőnek körülöttük a falak. Ezeket a falakon pedig zászlók lengenek, ezzel a jelszóval, amelyet Paul Kästner írt versének élére és amely módosítva így adja vissza a régi arab közmondást: Vámost vámért, devizakorlátozást devizakorlátozásért.

Aztán még valamit ábrázolhatna az említett filmrendező. Illusztrálnia kellene azt, amint az or-

Szőlőbirtokosok

a legcésőbban a legjobban az

Urániagrün-nel

menthetik meg termésüket a szőlőmolytól, rovaroktól és ezáltal a rothadástól is.

Kapható Aradon:**Mezőgazdasági Kamarában,
Erdős Pálnál, Deutsch I.-nél
(Plaza Avram Iancu) F ä r b e r
Lajos-nál Jakubovicsnál, (Városházzal szemben). Mezőgazdánál****Ujaradon:** Kompass Józsefnél s minden hegyaljai községben.**Pancotán:** Waritz F.-nél.

Főlerakat: Martics, Maderát, a Növényvédelmi Társaság képviselőjénél.

Óvakodjunk az utáztatoktól!

szágot körülvevő és egyre növekedő falak között megakadnak és megrekednek azok a folyások, amelyeket az áruk képeznek. Ehhez a felvételhez a szükséges adatokkal szintén az a folyóirat szolgálhatna, amelyben a zsebetett kezű emberrel találkoztam. Ismét két ábráról van szó. A különbség csak az, hogy ebben az esetben az első ábra a nagyobb és a második kisebb, fölöttük pedig ez a felírás: „Welthandel“. A világ kereskedelme, a nemzetközi kereskedelem német márkákban kifejezve. Az 1928-as évszám mellett az a szám áll, hogy 280 milliárd márka, míg az 1931-es mellett 165 milliárd, vagyis alig három év alatt 115 milliárd márkával esett a nemzetközi kereskedelem.

Két grafikon. Az egyik emelkedő, a másik csökkenő tendenciát mutat. Hozzájuk csatlakozik egy rendelet, amely nemrégiben lépett itt életbe és amelyre valutavédelmi szempontból minden bizonnyal szükség volt. A nemzeti valuta szilárdságát ez a rendelet és a hozzája hasonlók minden valószínűség szerint megvédik.

Nyílt kérdés marad azonban még (vagy talán nem is annyira nyílt?) a külkereskedelem problémája, amelyre leginkább a fent közölt világkereskedelmi statisztika világít rá. És ezzel a kérdéssel kapcsolatos a másik probléma, a másik grafikon problémája: azé az emberé, aki a kezét — a zsebében hordja...
Molnár Tibor.

= **Harmincezer lej értékű utalvány adóba.** A pénzügyminisztérium ma ismét husz utalványt küldött le az aradi pénzügyigazgatósághoz, amelyeket az adóhivatalok az utalványtulajdonosok adójába számítanak be. A jövőhagyott utalványok összege harmincezer lejt tesz ki és azokat M u s t a osztályfőnök szolgáltatja ki az érdekelt tulajdonosoknak.

= **Tárgyalások az új papírákról.** Bucurestiből jelentik: Tasca ipar- és kereskedelemügyi miniszter csütörtökre kérte magához a lapok, nyomdavidálmatok és a papírgyárak tulajdonosait. A tárgyalások az új papírák megállapítását célozzák, amiről már volt szó egy legutóbb összehívott értekezleten is, de az eredménytelen maradt. A laptulajdonosok követelése az, hogy január elsejére visszamenőleges érvénnyel állapítsák meg az új, redukált papírákat, amelyek a mai viszonyok közepette még mindig a régi nivón állanak.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
tárcs

„MOTORDELTA“ Kelly, Arad, Str. Alexandri 5. Mindent a legolcsóbban autóhoz és motorkerékpárhoz. (volt Salacz-u.)

Szerkesztői üzenetek

K. A. előfizető, Arad. Nagybecsű érdeklődésére a pontos és szakszerű választ a rendelkezésünkre álló rövid idő miatt vasárnapig nem volt módunkban megszerezni. Kérjük, szíveskedjen figyelemmel kísérni lapunkat a jövő hét folyamán, mert ahogy illetékes helyről a kimerítő válasz ebben a szakmai kérdésben beérkezik, azonnal közölni fogjuk önnel.

Hegyaljai előfizető. A kérdés gyakorlati megoldása mindenestre eléggé komplikált, mert ismernünk kellene az Ön helyi, anyagi körülményeit, hogy célravezető választ adhassunk. Ha van rádiókészüléke, máris tudunk módot ajánlani, mert tudomásunk szerint a budapesti Stúdió időszakonként csinál megfelelő tanfolyamokat. De célravezető az a methodus is, ha sokat olvas magyarul, még pedig csakis irodalmi műveket és figyelmes olvasás utján tökéletesíti tudását, kérdését illetőleg. A legjobb oktató-eszköz erre vonatkozólag a helyes magyarsággal írott, szórakoztató irodalmi olvasmány. Még helyesebb, ha szabad idejében másol rövid lélegzetű novellákat és így sajátítja el az egyes szavak helyes írásának módját. Aránylag kevés fáradsággal csakhamar a kívánt eredményre fogja megkoronázni becsületreméltó törekvését. Jó munkát!

Régi aradi polgár. Közérdekű sorait, imé, ezúton hozzuk az illetékesek tudomására: „Becses lapjuk megírta, hogy május elején 16 haláleset volt Aradon és ezek legtöbbje tuberkulózis betegségben pusztult el. Ezt tudomásu, hogy a tbc.-bacillusok legveszedelmesebb terjesztője az uccák pora. Ujabban a legtöbb aradi uccát locsolás nélkül, szárazon seprik és az uccasprök felkavarják a kocsiutak, terek porát. A veszedelmes porfelhők megfertőzik a levegőt és terjesztik a tuberkulózist. Mért nem locsolják seprés előtt az uccákat Aradon...? A tüdővész elleni küzdelemben az első lépés az uccák rendszeres locsolása és a porfelhők nélküli uccaseprés”. Nagybecsű megállapításai a valóságnak a legteljesebb mértékben megfelelnek és épp ezért felhívjuk az illetékes városi hatóságok figyelmét a helyzet megváltoztatására.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, MÁJUS 22.

Bucuresti. 12. Rádiózenekar. 13. Gramofon. 18. Arcu-zenekar. Könnyű és román zene. 19.10. Marcu-zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Bukovinai irodalmi és népi est. — Budapest I. Református istentisztelet. 12. Róm. kath. istentisztelet. Majd: Zenekari hangverseny. 3. Gramofonhangverseny. 5. A Diósgyőr-Vasgyári Vas munkások Zenekarának hangversenye. 5.50. „Benároz, a hinduk legszentebb városa”. Baktay Ervin előadása. 6.20. A Berend-szalonzenekar hangversenye. 7.30. „Régi idők katonabandái”. Vitéz Berkó István előadása. 8. Operaábrándok. 9.15. Sporteredmények. 9.30. „A magyar kabaré őskorától a mai kabaréig”. Majd: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 12. A Mándits szalon- és jazz-zenekar hangversenye. Budapest II. 4-4.45. Gramofonhangverseny. — Bécs. 10.30. Seidlhofer orgonaművész. 11.30. Bécsi szimfonikusok. 13. Szimfonikusok szórakoztató zenéje. 14.30. Első bécsi mandolinzenekar hangversenye. 16.30. Kamarazene. 17.50. Bauer-zenekar. Szórakoztató zene. 23.05. Tafel-jazz. — Belgrád. 12. Őrsérváltás. 13.05. Duda. 13.30. Rádiózenekar. 18.30. Jazz-zene. 20. Gramofon. 20.20. A népdalok a divatos dalig. Hangverseny. 21.30. E-moll négyes. 22.40. Adamovics-Dubcska operá-énekeseő hangversenye. 23.30. Rádiózenekar. — Berlin. 16. Hangjáték. 17.40. Zongorahangverseny. 18.25. Katonazene. Utána: Táncczene. — Brinn. 10. Egyházi zene. 18.30. Gramofon. 19. Mandolinzene. — Heilsberg. 16.15. Szórakoztató zene. 21. Zenekari hangverseny. — Hiltversum. 22. Kovács Lajos és zenekara. — Langenberg. 17.30. Szórakoztató zene. 21. Műhökör: Az elátkozott kastély című operettje, 5 képbem. Utána: Táncczene.

Adakozzunk az árvizkárosultaknak!

zene. — Pozsony. 18.30. A Typographia énekegylet hangversenye. — Róma. 18. Hangverseny. 21.45. Operett: Ártatlan Zsuzsánna. — Svájc! Aleman adó. 18.30. Landlerok és jódlerek. 20. Mária-dalok. Gramofon. 21. Népdalok. 21.50. Svájci szerzők zeneművei. 22.45. Mandolinzenekar. — Varsó. 13.15. Szimfonikus hangverseny a filharmonikusok előadásában. 15.20. Táncczene. 17.20. Gramofon. 18.45. Szórakoztató zene énekekkel. 20.25. Gramofon. Utána: Táncczene.

A Romániában ma életbe lépett új időszámítás értelmében a május 22-iki rádióműsor időmeghatározásaihoz még egy óra számítandó hozzá.

HÉTFŐ, MÁJUS 23.

Bucuresti. 14. Gramofon. 15. Gramofon. 19. Rádiózenekar. 20.10. Rádiózenekar. 21.40. Gramofon. 22. Szimfonikus hangverseny. — Budapest I. 11.15. Szalonzenekar hangverseny. 2. Déli harangszó. 2.05. Eternola Gramofonhangverseny. 3.15. „Tz elemi iskolai testnevelés rendszere és módszere”. 6. Asszonyok tanácsadója”. 7. „Az ember és a gép”. Kőrös Béla előadása. 7.20. Nyári Rudi és cigányzenekarának hangversenye. 8.20. Német nyelvoktatás. 8.45. Kőszegi Teréz klasszikus dal-estje. 10. A basei rádióállomás műsorának közvetítése. Majd: Az Osteude-kávéház zenekarának hangversenye Szánthó Gyula énekszámával. — Bécs. 13.30. Adfer-megyés. 14.40. Stracciari gramofonlemez. 15.10. Berli-ni operák művészei. Gramofon. 19. Szimfonikus hangverseny. 22. Katonazene Hannoverből. 23.15. Sczuka: Székesi lakodalmak májusban. Utána: Táncczene Berlinből. — Belgrád. 13. Gramofon. 14.05. Rádiózenekar. 18. Harmonika. 18.30. Gramofon. 19.30. Citera. 21.30. Gramofon. 22. Mokranjac zongoraművész. 23.10. Rádiózenekar. Majd táncczene, utána cigányzene. — Berlin. 18.30. Vonósnegyesek. 21.10. Gramofonkabaré. 22. Új szonok. 23.10. Szimfonikus hangverseny. Utána: Táncczene. — Kassa. 13.30. Gramofon. 14.30. Hamerka-zenekar. 16.30. Rádiózenekar. 20.50. Gramofon. Langenberg. 19. Hangverseny. 22. Rádiózenekar. Utána: Kávéházi zene Bécsből. — Oslo. 19. Szalonzene. 21.30. Hegedű- és zongoraverseny. 22.25. Gramofon. Utána: Karének. — Pozsony. 18. Gramofon. 18.10. Rádiózenekar. 18.30. Kávéházi zene. Utána: Schrammel-zene. — Prága. 8.30-9.40. Zenés ébresztő. 13. Gramofon. 17.30. Cserny csellóművész. 19.55. Gramofon. 22. A cseh filharmonikusok hangversenye a Smetana-teremből. — Róma. 19.30. Zenekari hangverseny. 22. Gramofon. Utána: Könnyű zene. — Varsó. 14.10. Gramofon. 17.50. Gramofon. 19.35. Könnyű zene. 21.35. Gramofon. 22.15. Puccini: Tosca című operája. Gramofon. Utána: Táncczene.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik Istenben boldogult drága jó édesanyánk,

őzv. Cosma Gusztávné

temetésén résztvettek, koporsójára virágot helyeztek és lelkünk szenvédését vigasztaló szavaikkal enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk igaz köszönetet.

A gyászoló
Cosma-család.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékü drága jó férj és apa:

Nagele János

elhunyta alkalmával mindazoknak, kik ravatalára koszorút és virágot helyeztek és részvétükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Gurahonc, 1932. május 20.

A gyászoló
őzv. Nagele Jánosné és gyermekei.

KEDD, MÁJUS 24.

Bucuresti. 14. Gramofon. 15. Gramofon. 19. Motzoi-zenekar. 20.10. Motzoi-zenekar. 21.40. Gramofon. 22. Rádiózenekar. 22.45. Stefanovicst tenorista. 23.05. Rádiózenekar. — Budapest I. 11.15. A rádió házikvintettének hangversenye. 2. Déli harangszó. 2.05. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 6. Pista bácsi mesél a gyermekeknek. 7. Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 8. Francia nyelvoktatás. 8.30. Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. 9.45. „Sajtó és irodalom”. 10.15. A Laurisintestvérek hangversenye. 11.45. A Debreceni Trío hangversenye. Majd kb. 12.35. Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 13.30. Silving-négyes. 14.40. Grünfeld gramofonlemez. 15.10. Gramofon. 17.20. Hangverseny. 18.50. Éber-zenekar. 21.25. Bécsi dalok. 21.55. Strauss: Elektra című zenés tragédiája. Utána: Schieder-zenekar. — Belgrád. 13. Rádiózenekar. 14.05. Cigányzene. 18. Gramofon. 19. Rádiózenekar. 21.50. Népdalok. Utána: Vendéglői zene. — Breslau. 18.30. Szórakoztató zene. 19.45. Lansberg Erich: Utazás Budapestre című előadása. — Brinn. 14.45. Rádiózenekar. 17.30. Berka harmonikaművész. 19.25. Vidám zongoraművek. 21. Prága. 21.20. Mor. Ostrava. — Kassa. 13.30. Gramofon. 14.30. Rádiózenekar. 16.30. Gramofon. 19. Rádiózenekar. 20.50. Gramofon. 21.20. Fuvós zenekar. — Langenberg. 19. Szórakoztató zene. 22. A fuvo-lától az üstöbög. 22.30. XVII. és XVIII. századbeli kamarazene. — Pozsony. 18. Gramofon. 18.10. Rádiózenekar. 20.25. Gramofon. 22. Fuvós zene. Utána: Cigányzene a Baross-kávéházból. — Róma. 19.30. Énekhangverseny. 19.45. Zenekari hangverseny. 23.20. Zenekar. 23.30. Francesco Cilea: Arles-i nő. Svájc! Aleman adó. 17.30. Rádiózenekar. 18. Szórakoztató zene. 23.45. Rádiózenekar. — Varsó. 14.10, 15.35, 16.45. Gramofon.

Olcsó ház eladások!

V. Batthyány-ucca közelében egyemeletes szép ház 7 lakással, fürdőszobákkal. 1.000.000 leíért.

Piaclér közelében egyemeletes és földszintes szép ház tíz uccai lakással, nagy bérjövdelemmel, vízvezetékkel. 700.000 leíért.

Piaclér közelében kettős ház 2x3 szobás, fürdőszobás lakással, cserépkályhák kal. 2x1 szobás lakással, 350.000 leíért.

Ugyanott jó földszintes ház 5x1 szobás lakással, 210.000 leíért.

Belváros centrumában emeletes ház 3 és 2 szobás, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, parkirozott udvarral. 440.000 L.

V. Erzsébet királynő köruton jó ház 2 lakással, parkirozott udvarral. értékes uccai telekkel — áron alul — 240.000 L.

Belvárosban szép magánház 4 parkettás szobás, fürdőszobás lakással, cserépkályhával, esslingeni rollós ablakokkal, külön 1x1 szobás lakással. 450.000 leíért

Piaclér közelében 3 uccára nyúló sarokház nagyforgalmu „fűszerüzlettel, 1x3 szobás és 2 kisebb lakással. 250.000 leíért.

V. Erzsébet királynő köruton legszebb emeletes házak 2-3-4 szobás, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, cserépkályhával, előnyös árakkal.

Belváros centrumában földszintes ház 3 drb. 2 és 4 szobát parkettás, fürdőszobás lakással, 680.000 leíért.

Ugyanott egyemeletes ház 3 drb. 4-2 és 1 szobás, fürdőszobás lakással, üzlet, helyiségekkel. 820.000 leíért.

Piaclér közelében jó sarokház 10 lakással és 2 üzlettel, 100.000 lei évi jövdelemmel. 675.000 leíért.

Belváros centrumában legszebb emeletes ház 10 drb. parkettás, fürdőszobás lakással, 15 százalékos jövdelemmel, 1.350.000 leíért.

Belvárosban szép emeletes ház 7 drb. 2-3-4 szobás, fürdőszobás lakással, üzlet, helyiségekkel, különválasztható uccai telekkel, 1.300.000 leíért.

Piaclérhez közel új ház 6 uccai lakással, nagy bérjövdelemmel. 620.000 leíért

Városháza közelében földszintes ház 1x3 szobás, fürdőszobás és 3 kisebb lakással, 400 négyzetméteres gyümölcsösrel 450.000 leíért.

Villamos állomás közelében emeletes ház 1x4 és 2x3 szobás, fürdőszobás lakással — áron alul — 550.000 leíért.

Ezeken kívül a kötéren, a volt Szabadság-terén, a belváros összes uccáiban, valamint a külvárosban bér, magán, gazdálkodásra alkalmas és üzletházak. Arad környékén és Arad megyében tanyásbirtokok és szállók eladó. HAÁSZ ALBERT Irodája Arad, Str. Eminescu 12. (Deák Ferenc-ucca)

Hirdessen 247 éve „Aradi Közőny” - ben!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

Frida D'Moujaleddi

fogműterme
Arad, volt Grezy-uca 3.

Közkórház mellett.

ACS
ASZTALOS
(Butor és épület)
BADGOS
KOMÜVES
KERESZ
KARPITOS
PARAETTA
SZOBAFESTŐ
MAZULO
SZONYEGSZOVES
KEZIMUNKA

MUNKALATOKÉRT

Fogszakiat
Készítünk esztétikán a legfinomabb anyagból és előzetes kivitelben a legmódszeresebb eljárással.

LEVELEZÉS.

Tennisztársaság

kimondottan urifrukat keres partnernek. Ajánlatokat „Sportkedvelő” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk.

HÁZASSÁG.

ARVALBANY vagyok, birtokoscsaládból. Férjhezmennek. Hozományom földbirtok, ház, készpénz. Fényképemet, címemet megküldhető **MAGY JENŐ**, Budapest, Rákóczi-ut ötvenhét/b.

HUSZONHÁROMÉVE közvetít házasságokat **MAGY JENŐ**, Budapest, Rákóczi-ut ötvenhét/b. (Összeköttetések Romániából, Csehszlovákiából, Jugoszláviából stb.)

Keresek

intelligens, állásban lévő uriembert, fiatal, csinos, havonként 3-4000 lej jövedelemmel rendelkező unokahúgom részére. Ajánlatok „Házasság” jellegre az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalába.

Házasság!

22 éves, jómegjelenésű, intelligens fiatalember vagyok, megismerkednék oly nővel, vagy árvalánnyal, aki 40.000 lej hozománnyal rendelkezik. Fényképet és levelet „Külföldi turné” jelleggel a kiadóba kérek.

ALKALMAZÁS.

KÖZÉPKORU intelligens özv. német, magyar, állást keres gyermekek mellé vagy magáncs. urnához. Cím Szabó, Libraria Petrosani. 1676

FIATAL kártyossegéd állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1679

Ügynökök

szorgalmas és törekvők kerestetnek az aradi piacra. Bőrszakmában jártasak előnyben. 1688

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

LAKÁS.

KIADÓ renovált lakás Bulv. Reg. Ferd. 15. 2 szobás uccai és udvari komplett lakások, 1 szobás előszobával, fürdővel, 4-5 szobás uccai. Értekezni Pogay-szanatóriumban. 1686

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó, v. Rákóczi-utca 18., em. 1688

NÉGYSZOBÁS és egyszobás lakás tiszta letheységgel kiadó. Raktárhelyiség és garage azonnalra. 2 és 3 szobás lakás augusztus 1-re kiadó. Ortutay-palota.

KETSZOBÁ, konyhas 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

5 szobás emeleti, erkélyes

modern lakás augusztus 1-re kiadó, v. Dobó-ucca 9. szám. (Esetleg 2 szobásnak is alkalmas)

Kiadó június és július 1-re

2 szobás, fürdőszobás lakás mellékhelyiségekkel. Érdeklődni lehet Stern Lipót háztulajdonosnál, volt Hunyadi-ucca 1. szám. 1691

VÉTELES ELADÁS.

TERMÉSKŐ, több kocsiakomány, azonnal átvehető, Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

BETEGTOLÓKOCSI megvételre kerestetik. Nichols közkórház. 1674

ELADÓ 1 drb. MÁV csejő 3 éves traktorral, továbbá 1 drb. szárazkapu. Bővebbet Kellner, Boros Bent-tér 58. 1682

HASZNÁLT, de jókarban levő zsinólyt megvételre keresek. Cím Str. G. Coanda 9. (Borona-ucca.) 1684

HÜTŐKESZÜLÉK I. rendű 9000 kalóriás eladó. Wagner, Pancota. 1624

SCHESLONOK, kerti garnitúra, virágállványok, ebédlő, háló, uriszoba, szalon, garson háló, berendezések, csillárok, ampolnák, jégsekények, vitrinek, komód festmények, gobelinek, storeok, gyönyörű világos antik szekrények, asztalok, székek, kottatartók, értékes vázák, ezüstök, gyári és perzsaszőnyegek, zongorák, hegedűk, cselló, tükrök, íróasztalok stb. eladók. SALGONÉ bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman palota. 100

Szép perzsaszőnyegek, antik butorok, szép rézárny, jégsekények, gázező, fürdőkád, nyugszékek, francia hálószobák, modern ebédlő, uriszoba, fotelok, díszlámpák eladók. — Veszek készpénzzel 1000 és új ezüst tárgyakat, márkás porcellánokat, antik butorokat „ARS” bizományi üzlet, Strada Eminescu 80. Ortutay palota.

Férfi fehérnemű üzembemben

gyári árban vehet!

és mérték után rendelhet mindennemű férfi fehérneműt, elvállalunk férfi fehérnemű készítését úgy a mi anyagunkból, mint a hozott anyagból

Reisz József, Arad, férfi fehérnemű üzem, Str. Berthelot 8. Színházzal szemben.

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)

náratlan szénsavas radioactív sós-vasas forrásvízzel. — Biztos gyógyhatás szervi elhízásos érelmeszesedéses szív és vérkeringési zavaroknál. Vesebaj, vészegegyesség, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetiben a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés. Kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árral.

Uj modern uszoda napfényes stranddal, FÜRDŐDÉNY MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 1-IG. — Prospektust, felvilágosítást szivesen küld

Musehong Buziási Gyógyfürdő R. T.

Fürdőigazgatóság BUZIÁS, BÁNAT. 190

NAGY erős levelű agave (Aloe) megvételre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

BLADÓ: lovak, kocsiak, szárazkapok, hintó, herékaszáló gép stb. Megtekinthető bármikor. Sága, G. Brancoveanu (Koszoru-u.) 50. 200

UJ ÜZLETFERRENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19. házmeztornél

1. olesó

Épületfa
Kerítésoszlop
Szöllőkaró stb.

AUFRICHT FATELEPEN
Calea Victoriei 1-2
Villanyüzemű famegmunkálás

Műlábak,

műkezek, valamint Orthopéd készletlékek. lúdtalpbetétek, sérvkötők és kötszerek mérték szerint.

Tejnor Ferenc és Társa
cégnél, Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 21.

Rhode Island kettő 20 Rhode vagy Leghorn csibével 500. — L., Rhode v. f. Wyandotte tojások 8. — L., Leghorn 5. — L. darabja.

„Camarad” farm Taut, Aradm.

Kerti filagoria,

vadászjelazereles, vadászkatya, kerékpár, japánparaván, perzsaszőnyegek, könyvek, ezüsttárgyak stb. eladók. Vioențiu Babeș (Kiss Ernő-ucca) 18. Délután kettőtől ötög. 1692

KÉSZPÉNZÉRT veszek régi és modern ezüst tárgyakat és ezüst figurákat. — SÜRGŐSEN KERESK: irógépeket, régi sevrrei Altwien meiszeni figurális porcellánokat, gyári keleti és helyben készített szőnyegeket, minden méretben, 12 személyes ezüst evőeszközöket, ezüst tálcákat, antik s modern butorokat, sohaszonokat stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG

— jelenleg Pucher-féle — június 1-től kiadó. 1681
Volt Szabadság-tér 8. szám.

Beraktározást

nagyon olson, száraz, betonozott emeletes raktárházunkban olson vállalunk. „COMISIO”, Bul. Regele Ferdinand 21. szám.

KENDERESSY JÓZSEF

fogászati rendelőjét
Str. Mellana (Furray-ucca) 14 szám alá helyezte át.

INGATLAN.

CSINOS kis magánház gyümölcsös kerttel eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1689

HATSCHER

Ingatlanforgalmi irodája
Str. Eminescu (Deák F.-u.) 2., I. emelet.

alánlja a következő, tőkebefektetésre alkalmas ingatlanokat:

1. Volt Erzsébet-kört közelében emeletes, 7 bérlemény, jó hozam, 1.150.000.
 2. Belvárosban emeletes, részben adómentes, 1x4, 4x2, 2x1 szobás, mind első és fürdőszobákkal, 2x2, 3x1 szobás, mellékhelyiségekkel, jó hozam, 1.300.000.
 3. V. Szabadság-térhez közel emeletes, üzletes sarokház 9 bérleménnyel, jó hozam, 700.000.
 4. Központoz közel magasföldszintes, 3x2, részben fürdőszobás, 1x1 szobás mellékhelyiségekkel, esslingeni redőnyök 500.000.
 5. V. Szabadság-tér közelében magasföldszintes, 1x2, 4x1 szobás, mellékhelyiségekkel, külön műhellyel, jó hozam, 180.000.
 6. Kövezett útvonalon 1x2, 2x1 szobás, jókarban, nagy kerttel, 185.000.
 7. Szerb templom táján 5x1 szobás mellékhelyiségekkel, vízvezeték, jó hozam, 170.000.
 8. Külvárosban 1x2, 1x1 szobás, jókarban, gazdálkodásra alkalmas, nagy telkek, 80.000.
 9. Vasúthoz közel 6x1 szobás mellékhelyiségekkel, 150.000.
 10. Piachoz közel 4 szobás, fürdőszobás, alépitményel, 300.000.
 11. V. Választó-u. közelében 1x2, 1x1 szobás mellékhelyiségekkel, 500 öles szőlő kőművel, 175.000.
 12. Belváros forgalmas kúccsúfában 6 szobás, parkettás, fürdőszobás, üvegezett folyosóval, nagy kert, 550.000.
 13. Ugyanott üzletes sarokház, több lakással, 425.000.
 14. Színházhoz egészen közel emeletes, 4 bérlemény, 750.000.
- Azonkívül egyéb magán-, bér- és üzletes házak, minden árban, telkek, földek stb. eladására van megbízásom.

6-8 hold szántóföldet

vásárolnék városhoz közel fekvő ut mellett. Str. Gheorghie 26. (v. Dezső-ucca).

ABC

utak részére:

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállodában.

B: mert olesó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 pengőért kaphatja